

Ponedjeljak, 25. februar 2002.

Svedok Halil Morina

Svedok Agron Beriša

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.30 h

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Rajnefeld (Ryneveld).

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala, časni Sude. Pre nego šta nastavim sa glavnim ispitivanjem svedoka Halila Morine (Halil Morina), mislio sam da treba da informišem Veće i uvažene kolege da uz dozvolu Veća predložimo da se promeni redosled sledeća dva svedoka, tako da zamenimo njihov raspored. Gospodin Agron Beriša (Agron Berisha) koji je specijalista, lekar, treba da se vrati svojim pacijentima, i mi smo predložili prijateljima Suda da on bude sledeći svedok. Dakle, pošto završimo sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka, da se zamene svedoci pod brojem 7 i 8 ako se Veće slaže s tim.

SUDIJA MEJ: Da, hvala.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da li je neophodno da ovog svedoka podsetimo da je još uvek pod zakletvom?

SUDIJA MEJ: Možda biste vi to uradili.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da, hvala. Gospodine Morina, pre nego što počnemo želim da vas podsetim da ste vi pod svečanom zakletvom, da ćete govoriti istinu tokom ovog postupka. Da li to shvatate?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, molim vas, možete li to ponoviti?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U četvrtak prošle sedmice ste nam rekli neke stvari koje su dovele do toga da vi i vaša porodica odlučite da se sakrijete u potoku pored vaše kuće. Da li se sećate da ste nam to rekli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Mislim da ste nam takođe rekli da se potok nalazio prilično blizu vaše kuće i da ste odatle mogli da vidite šta se dešava. Je li to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. To je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možete li nam reći šta se dešavalo sa stanovnicima vašeg sela Landovice (Landovice)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: 26. marta došlo je do ubistava i kuće su paljene.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A ostali seljani, šta je bilo sa njima? Šta su oni uradili? Vi i vaša porodica ste se sakrili. Ali, šta su oni ostali seljani uradili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oni su napustili selo. Neki od njih su ostali, ali veliki deo je otišao u pravcu Srbice (Skenderaj).

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možete li Veću opisati kako su oni otišli. Da li je to bio organizovan odlazak ili su otišli na brzinu? Da li su otišli polako? Dakle, kako je to izgledalo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Kada je počela pucnjava, stanovništvo se uspaničilo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A kakve je to posledice imalo na njihov odlazak, ako je uopšte imalo neke posledice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa posebno, oni su jednostavno otišli. Ništa posebno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su oni imali prtljag ili su...

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, samo su imali odeću koju su nosili. Nisu mogli ništa drugo poneti sa sobom.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko vremena je prošlo između početka granatiranja i odlaska seljana?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Granatiranje je bilo od 11 sati do 3 sata posle podne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A kada su ljudi počeli da odlaze?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Od 9.00 do 10.00 sati.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, dok ste se vi krili na tom mestu, možete li nam opisati pošto je prestalo granatiranje šta se onda desilo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Došlo je jedno vojno vozilo, džip, nekoliko minuta nakon granatiranja. Ja sam bio s bratom i njegovom suprugom. Oni su pošli zajedno sa mnom. Nastavilo se granatiranje i pucanje u vazduh.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U četvrtak posle podne ste nam rekli da su došle pešadijske trupe i policija. Je li to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Tačno. Da, to je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vam je izgledalo da je neko glavni među tim policajcima i vojnicima zadužen za njih?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisam mogao zaključiti ko je njihov komandant. Video sam ih kako dolaze u selo i kako pale selo i kako pale jedno naselje Roma.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi govorite albanski. Da li razumete srpski?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sa mesta gde ste se nalazili, da li ste čuli da bilo ko govori nešto na srpskom?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Čuo sam kada su došli da zapale moju sopstvenu kuću i kuću komšije. Čuo sam ih kako govore srpski.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li se sećate da neko izdaje nekakva naređenja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Kada su tek došli da granatiraju selo, čuo sam ih.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li nam možete reći šta ste konkretno čuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Čuo sam ih kako dolaze.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U četvrtak ste nam, mislim, rekli i to ste ponovili jutros, da su ubijali ljude. Da li se sećate nekog konkretnog incidenta u kojem su ljudi iz vašeg sela ubijeni?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Video sam ih dok su palili selo ubili su jednog Roma, zatim kad su sišli u selo ubili su Avdija Gašija (Avdi Gashi), Albanca i takođe jednu paralizovanu ženu koju su ubili u njoj kući, zapalili su kuću.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada je došlo do tih ubistava da li ste išta čuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Čuo sam pucnjavu, pucnjavu iz automatskog oružja.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko dugo su vojnici ostali u vašem selu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Do 7 sati.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi, vaš brat, vaša porodica, vaša supruga i vaš brat ostali na mestu na kome ste se krili sve do tada?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ostali smo tamo dva do tri sata.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A kada ste napustili to mesto na kojem ste se krili, ako ste ga napustili, kuda ste otišli i zašto?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo s tog mesta na kom smo se krili oko četiri sata posle podne, ne mogu biti precizniji.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kuda ste otišli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo u okolinu gde se nalazila kuća mog komšije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I šta ste onda uradili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Onda smo gledali šta se dešava sa kućama komšija. Onda smo se vratili kući, videli smo da je kuća spaljena.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vaša sopstvena kuća je spaljena?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, dve kuće su spaljene. Dva auta su spaljena.

prevodilac: Dve „drame“, rekao je „dva auta“.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ostala je samo stoka. Sve ostalo je sravnjeno sa zemljom.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi govorite o svojoj sopstvenoj imovini?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada kažete sravnjeno sa zemljom, da li ste vi mogli onda da živite u svojoj kući?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa nije ostalo što bi se moglo koristiti u mojoj kući. U kući mog brata jeste, ostalo je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pa kuda ste onda otišli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo kući moga brata.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U rano veče, odnosno kasno posle podne tog dana, da li ste приметili u kakvom stanju je bila džamija?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne. Tek sledećeg dana sam to primetio, 27.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Pretpostavljam da ste vi, vaša supruga i brat ostali u kući vašeg brata te noći. Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. To je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rano narednog jutra, da li ste otišli da pogledate šta se dešava u selu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Jesam. Prvo sam otišao do kuća komšija i video sam 13 leševa na podu. Onda smo otišli do drugih kuća da vidimo da li je iko tamo ostao. Nikoga nismo našli i onda smo se vratili kući. Ne, prvo smo otišli da sahranimo, odnosno prvo smo otišli da tražimo članove svoje porodice jer ih je bilo 39, ali nikoga nismo našli. Do 11 sati smo tražili u poljima, u potoku, ali nikoga nismo našli, oni su otišli za Prizren.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da ste našli 13 leševa. Da li ste primetili nekakva druga tela dok ste hodali po selu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste ikoga znali od tih ljudi? Ubijeni, da li ste ih poznavali kad su bili živi?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li se sećate ko je od tih ljudi bio ubijen?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Tog dana je ubijen prvo Ismet Gaši (Ismet Gashi), zatim njegova majka. Imate sva imena napisana u mojoj izjavi, Suzana (Suzanna), Fatima (Fatime), Nihmini (Nihmine), godinu i po dana stara.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine svedoče, to što ste vi naveli ta imena u izjavi ne znači da će Veće znati koja ste imena naveli. Zato vas moram pitati da nam kažete ta imena.

To što se nalazi u vašoj izjavi ne znači da mi znamo koga ste vi naveli u toj izjavi sve dok nam vi to danas ne kažete.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne sećam se svih imena. Prošle su tri godine. Ismet Gaši, Fatima, nje se sećam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, gospodine, ja ne tražim da vi sad navedete sva imena, ali vi ste poznavali te ljude koji su ubijeni. Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Samo dvoje njih sam poznao. Oni su bili gosti tu i zato ih nisam poznao, ali ostalih 11 sam znao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, dok ste išli po selu rekli ste nam još ranije da je u selu bilo 120 kuća pre napada. Je li to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li možete reći Veću koliko kuća je uništeno kao rezultat tog napada?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: 75% je spaljeno i uništeno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ranije sam vas pitao za džamiju. Rekli ste nam da ste sledećeg dana, 27. videli džamiju. Sada govorimo o 27. Da li ste tada videli džamiju ili ste je videli kasnije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Video sam je u 11 sati. Izašli smo s polja i vraćali se kući i onda je naišla jedna grupa vojnika i pregledala leševe. Trojica su otišli do džamije. Ušli su u džamiju. Imali su bele poveze oko ruke. Počeli su da pucaju na džamiju, da je granatiraju i nakon 10 minuta sam čuo eksploziju i minaret je pao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Možda nam možete objasniti šta ste tačno videli? Rekli ste da su počeli da granatiraju. Možete li nam reći šta ste videli pre eksplozije? Opišite nam šta se desilo.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli su tamo kolima. Izišli su iz kola. Ušli su u džamiju i postavili minu i onda sam čuo eksploziju i onda sam video kako pada minaret. Ništa drugo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada kažete granatirali su, ne mislite da su gađali džamiju iz tenka. Oni su nešto uneli unutra ili mislite da je to bila mina. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mine. Oni su nosili nešto u rukama. Ne, nisu koristili tenkove.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste koristili reč granatiranje pa sam zato hteo da nam to objasnite. Dakle, oni su nešto uneli u džamiju. Je li to tačno? Da li su onda vojnici otišli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko je prošlo vremena pošto su oni otišli iz džamije kada ste čuli eksploziju?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oko deset minuta.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I kao rezultat te eksplozije videli ste kako je minaret pao na krov džamije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada kažete „vojnici“, da bi bilo jasno, kako su ti vojnici došli, u kakvim vozilima i šta su nosili, na osnovu čega ste, kako su bili odeveni, na osnovu čega ste mogli da zaključite da su to vojnici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Došli su u „pincgaueru“ i u jednom vozilu marke „zastava“. Pre nego što su postavili mine, došli su da pregledaju leševe. Onda su postavili mine i onda su se vratili, pozajmili jedno privatno vozilo marke „zastava“ i utovarili leševe u njega.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, na to ćemo se vratiti malo kasnije. Ali svrha mog prethodnog pitanja je bila sledeća. Vi ste te ljude koji su došli opisali kao vojnike. Kako su oni bili odeveni, na osnovu čega ste vi zaključili da su oni vojnici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nosili su vojne uniforme.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su to bile uobičajene vojne uniforme?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Takav sam utisak imao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ja sam pokušao da vas pitam ovo u četvrtak, ali mislim da mi niste odgovorili. Možete li nam danas reći da li ste sećate kakve boje su bile te uniforme?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: To su bile uobičajene uniforme srpske vojske, dakle, te boje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Ti vojnici su stigli oko 11 sati, mislim da ste nam to tako rekli. Da li su oni ostali ili su otišli i vratili se?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ostali su neko vreme. Pregledali leševe koji su bili u kući na brdu, postavili minu u džamiju i otišli. Onda su se ponovo vratili oko 12 sati.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ponovo ste upotreбили reč granatirali džamiju, a u stvari ste hteli da nam kažete ono što ste ranije rekli, da su ušli u džamiju i postavili minu, da je došlo do eksplozije u džamiji, nije bilo nekog dodatnog granatiranja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Oko 12.30 h, 27. marta, vratili su se vojnici, odnosno stiglo je još vojnika. Je li to tačno?

SUDIJA MEJ: Pre nego šta krenete dalje, samo trenutak, možda bi nam bilo od koristi ako bismo saznali šta je „pincgauer“?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da, hvala. Molim vas dokazni predmet 17. Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 17. Gospodine, vi se sećate da smo vam u četvrtak pokazali jedan niz fotografija, mislim da su ukupno četiri stranice, sa brojevima. To su vozila obeležena brojevima od 1 do 15. Molim vas, pregledajte ovih 15 fotografija pažljivo i recite Veću šta mislite kada kažete

„pincgauer“. Da li je on prikazan na bilo kojoj od ovih 15 fotografija koje se nalaze na četiri stranice u dokaznom predmetu 17? Gospodine poslužitelju, molim prvo pokažite fotografije svjedoku pre nego šta ih stavite na grafoskop tako da on može izbliza da vidi. Pokažite mu sve 4 stranice pre nego šta on odabere fotografiju koja mu odgovara?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ovo je „pincgauer“.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Svedok je odabrao jednu od fotografija. Gospodine, rekli ste poslužitelju da stavi stranicu sa fotografijama pod brojem 5, 6, 7 i 8. Možete li nam reći pod kojim brojem je fotografija koja pokazuje „pincgauer“? Uzmite pokazivač. Hvala vam. I ako se „pincgauer“ nalazi na jednoj od ove četiri fotografije, molim vas pokažite nam.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ovo ovde, na to sam mislio.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dakle, to je broj 7. Je li to tačno?

SUDIJA MEJ: Da, on je pokazao broj 7, za zapisnik.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je to transportno vozilo, vojno transportno vozilo? To je verovatno najbolji način da se opiše to vozilo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. To je verovatno najbolji način da se opiše to vozilo.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da li mogu da idem dalje?

SUDIJA MEJ: Da. Hvala.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, vi ste nam rekli da su se oko 12.30 h vojnici vratili. Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste videli da bilo šta rade i ako jeste, šta, mislim na 12.30, 27. marta kada su se vratili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisu nikome naneli nikakvu štetu, samo su odneli leševe.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ponovo. Ti ljudi koji su se vratili u 12.30, da li su to ponovo bili vojnici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nosili su lako naoružanje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su nosili iste uniforme o kojima ste nam ranije govorili ili su nosili drugačije uniforme?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Iste uniforme.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vam je izgledalo da je među njima neko glavni?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Imali su komandanta, ali nisam znao ko je to.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste mogli da čujete kako komandant daje bilo kakva uputstva tim vojnicima?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli su do te kuće gde su se nalazili leševi i čuo sam kako im kaže: „Pođite sa mnom u tu kuću gde su leševi“, i oni su otišli tamo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste ih videli kako skupljaju leševe?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su to radili polako ili je postojao neki konkretan metod kojim su to radili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Radili su to jako brzo. Oni su brzo pokupili leševe.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: To je, znači, 27. Jesu li se vojnici vratili kasnije tog dana ili sledećeg dana?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisu se vratili.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li vi sa vašom suprugom i braćom ostali u Landovici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ostali smo tamo do 30.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: 30. marta?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, 30. marta.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A šta se dogodilo posle toga?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa nismo imali od čega živeti pa smo otišli u Srbicu i zatim u Skenderen (Scenderen) i tamo smo ostali.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ranije ste nam rekli da su seljani pobeгли i da ste vi tražili 39 članova vaše porodice. Jesu li se i oni tada vratili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisu. Oni su otišli u Pri-zren.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da niste imali od čega živeti u Landovici. Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I otišli ste u Srbicu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pre nego što smo otišli u Srbicu, pustili smo stoku na pašu zato jer je nismo imali čime nahraniti, a onda smo otišli u Srbicu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li tamo zatekli svoju poro-dica?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gde ste vi odseli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: U Srbici.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kad ste došli u Srbicu, da li ste tamo zatekli još neke izbeglice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, tamo smo zatekli otprilike 800 stanovnika Pirane (Pirane).

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pirane, to je selo o kojem ste nam govorili u četvrtak, otprilike tri kilometra od vašeg sela i to je selo napadnuto pre vašeg.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, ti su ljudi napustili Pirane i vi ste ih zatekli u Srbici kada ste tamo stigli 30. marta?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, u Srbici.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pretpostavljam da ste neko vreme ostali u Srbici, zar ne?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, neko vreme. No, u Srbici su zajedno živeli Srbi i Albanci.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pretpostavljam da ste onda u jednom času napustili Srbicu. Kako je do toga došlo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Srpski susedi rekli su Albancima da se otarase Albanaca koji su dodatno došli zato jer su se bojali da bi moglo biti problema i zato smo se unutar sat vremena ukrkali na autobuse i otišli u Albaniju. Moj brat je otišao do svoje porodice u Prizrenu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A ko je organizovao prevoz autobusima?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Srbi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li vi želeli da napustite Srbicu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa šta smo mogli da učinimo, nije bilo drugog puta.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I šta ste učinili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ukrkali smo se na autobuse. Policija je pratila autobuse, išla ispred autobusa od Landovice do Vernice. To je bio dugi konvoj autobusa, traktora i drugih vozila.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zaustavimo se ovde na trenutak. Znači, Srbi su organizovali izvestan boj autobusa. Ko se ukrcao u te autobuse?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mi, Albanci, izbeglice iz Pirane i Landovice.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li vi mogli odabrati kuda će vas ti autobusi odvesti?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa bila su dva, odnosno tri autobusa.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Moram preformulisati svoje pitanje. Da li ste imali izbor? Jeste li mogli odabrati kuda će vas ti autobusi odvesti?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oni su želeli da nas odvedu u Albaniju, a odatle smo mogli da odemo gde god smo želeli.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, vama je rečeno da vas vode u Albaniju. Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da ste na putu tamo videli konvoj. Možete li nam reći koliko je dug bio taj konvoj koji ste vi prošli vašim autobusima?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oko 25 kilometara.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koje su nacionalnosti bili ljudi u tom konvoju? Spomenuli ste traktore, prikolice, da li je bilo ljudi koji su išli peške?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Svi su bili Albanci.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jesu li neki išli peške?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, neki su išli peške, no i sa sobom su vukli kolica.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ranije ste nam u svom iskazu rekli da je policija nešto učinila i nisam sasvim siguran šta ste hteli reći time. Šta je to policija radila?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa nisu radili.

SUDIJA KVN: Gospodine Rajnefeld, gospodine Morina, pre nego što nastavimo, recite, vi ste rekli da su Srbi organizovali autobuse?

SVEDOK MORINA: Da.

SUDIJA KVN: Na koga mislite kad kažete Srbi? Jesu li to bile te srpske komšije, je li to bila srpska vojska ili srpska policija?

SVEDOK MORINA: Nisu to bile komšije. To su bili civili.

SUDIJA KVN: Civili. U redu, hvala.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hajde da razjasnimo to. Da li znate zašto su ti civili organizovali autobuse? Kako je došlo do toga?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Vojska je izdala naređenje da izbeglice odu i to komšija kako njima ne bi bila nanesena šteta zbog bombardovanja, zato je odlučeno da oni odu. Srpske komšije su pomogle Albancima jer su oni tamo živeli toliko dugo zajedno, da srpske komšije nisu želele da ti Albanci budu povređeni.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da je srpska vojska dala naređenje.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa ja nisam video kako su oni dali to naređenje, ali seljani iz mog sela rekli su mi da moramo otići zato jer su Srbi dobili naređenje da se otarase izbeglica i oni su došli i rekli da mi moramo napustiti selo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da ste usput videli i policiju. Gde ste tačno videli policiju?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Od ulaza u Prizren nadalje. Oni nisu ništa radili, oni su samo oslobodili put. Kada smo došli u Žur (Zhur) onda smo se iskricali iz autobusa i morali hodati.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko daleko je Žur od albanske granice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa tu ne mogu biti veoma precizan, tri, četiri, najviše pet kilometara, ali ne mogu vam to tačno reći.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi želeli ići u Albaniju?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nismo želeli, ali morali smo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li se zatim nešto dogodilo na granici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Uzeli su nam naše lične dokumente, pasoše.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kako se to odigralo? Ko vam je uzeo lične karte i pasoše?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Policija.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možete li nam to opisati? Znači, došli ste do granice i šta se onda dogodilo? Šta se vama lično dogodilo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Došli smo do granice i tamo smo se poređali. Zatim smo predali lične karte, ja sam predao moju i ličnu kartu moje žene i to je to, ništa se nije dogodilo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A zašto ste vi to predali, da li je to netko od vas tražio?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, da, tražili su.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I šta su onda oni učinili s tim ličnim dokumentima?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa oni su ih sve nabacali u jednu hrpu na zemlji.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jesu li vam ikada vratili lična dokumenta?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Još nekoliko pitanja. Da se vratimo na trenutak na početak. Da li znate da je u bilo kojem trenutku dok ste vi bili u Landovici bilo bombardovanja NATO-a? Da li je to selo bilo bombardovano?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zašto ste napustili vaše selo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Zato jer su kuće bile spaljene. Sve je spaljeno do temelja. Nije se imalo od čega živeti ni u čemu živeti, i ukoliko bi oni saznali da smo napolju na ulicama ubili bi nas. Zato smo morali otići.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste želeli otići?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa kako bih mogao želeći da odem, pa nismo imali nikakvog izbora.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam, gospodine Morina, nemam u ovom trenutku više pitanja za vas.

SUDIJA MEJ: Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste na početku da je Landovica čisto albansko selo, da u njemu nema Srba?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kasnije ste se na insistiranje tužioca ispravili i rekli ste da je bilo i nekoliko romskih kuća?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema podacima koje ja imam, Landovica je bila selo pola albansko, pola romsko. Je li to tačno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, to nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je procentulano bilo Roma?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bilo je 20 romskih kuća ukupno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi sad živite u Landovici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde su svi oni bili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Neki od njih su u selu, a neki više nisu tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ih sad ima u selu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pola ih je otišlo, pola ih je još tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste 26. sa brda gledali da je Pirana spaljena, selo Pirane spaljeno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da se Pirane nalazi tri kilometra od vaše kuće, od tog brda?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste vi tog jutra bili na brdu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Molio bih sudije da mi dozvole da govorim. Ja sam imao nekoga iz Pirane sa petoro dece i otišli smo po decu da ne poginu, pa smo otišli dole na cestu za Srbicu. Tamo smo uzeli decu i sve smo ih ukrcali u automobil i tamo smo to videli.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Morina, to nije bilo pitanje. Morate odgovoriti na pitanje. Pitanje je bilo: „Kada ste bili na tom brdu?” U koliko sati otprilike?

SVEDOK MORINA: Oko 9 sati.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite nastaviti, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste sišli s brda onda ste išli dole da pokupite te rođake iz Pirane?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Decu, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko vam vremena treba da siđete s brda do vaše kuće?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pet ili šest minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi sa brda videli da je Pirana spaljena?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Toga dana deo sela je spaljen, ne celo selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali šta ste vi videli sa brda?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Video sam vatru i dim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I zaključili ste iz toga da Pirane gori?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je neko rekao to?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, niko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je na tom brdu kad ste bili gore bilo vojske?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa uz svu tu vatru i taj dim niko se nije mogao videti, niti vojnici niti civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o brdu na kome ste vi bili.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Tamo smo bili sami.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali na brdu je bila vojska?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije. Ne, niko tamo nije bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste pokupili te rođake iz Srbice gde ste otišli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Natrag kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste s rođacima uradili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: To nisu bili rođaci. To su bila moja deca i tamo je bio još jedan ujak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o seljacima iz Srbice, iz Pirana da su bili tu dole da ih pokupite. To ste malopre rekli.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo u Pirane po decu. Ali oni nisu više bili u Pirane, napustili su Pirane i otišli u Srbicu i tamo sam pokupio petoro nećaka zajedno sa snahom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vi govorite o selu Gornja Srbica (Skenderaj i Eperm)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, Donja Srbica (Skenederaj i Ulet).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ima od Landovice do Donje Srbice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa dva, tri kilometra. Ne mogu biti precizan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas ja dobro razumeo. Vi ste sa brda sišli, otišli u Donju Srbicu i pokupili te svoje poznanike i rođake. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Sa brda sam otišao kući, uzeo auto da idem prvo u Pirane. Onda su mi rekli „Nemoj ići u Pira-

ne, tamo nema nikoga. Tvoja deca i unuci su u Srbici" i zato smo otišli u Srbicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koliko ste se zadržali u Srbici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Dva, tri minuta. Samo smo pokupili decu i otišli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vratili se kući?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da li su sva ta deca bila s vama u kući?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi napolju niste gledali šta se događa tada?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa. Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko dugo ste bili sa decom pre nego što ste čuli pucnjavu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pet minuta i onda sam začuo pucnjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kad ste pet minuta pre toga ušli u kuću niste videli nikoga?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam video nikoga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste u devet sati bili na brdu i sa brda videli da gori Pirane. Tvrdite da nije bilo vojske na brdu. Onda ste otišli, samo da vidim da li sam ja shvatio šta ste vi ispričali, onda ste otišli kući, uzeli kola, otišli u Donju Srbicu, uzeli decu, Donja Srbica je, kažete, tri, četiri kilometra, pokupili decu, vratili se nazad iz Donje Srbije kući, tada niste videli ništa, posle pet minuta čuli ste pucnjavu. A sve to što ste ispričali dogodilo se u roku od jedan sat. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Molim vas, dozvolite mi da vam objasnim. Pirane su spaljene 25, jedan dan ranije od našeg sela.

Znači, sve se dogodilo 25, a 26. su počeli paliti naše selo.

SUDIJA MEJ: On je to i rekao prilikom glavnog ispitivanja, u četvrtak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prilikom glavnog ispitivanja ja sam čuo da je sa brda došao kući, da je video sa brda Pirane da gori, da je došao kući i da je u 10 sati čuo pucnjavu.

SUDIJA MEJ: Ne, njegov iskaz je bio da je 25. video selo kako gori sa Brda, a 26. se odigrao incident u samoj Landovici sa pucnjavom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada ste bili, 25. ili 26. u Donjoj Srbici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: 25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Maločas ste rekli da ste sa decom iz Donje Srbije došli pet minuta u kuću pre nego što je počela pucnjava?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pogrešio sam, možda vam nisam dao pravi dan, datum. Morao sam vam reći koji je to bio datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas pitao koliko ste dugo bili u kući sa decom koju ste doveli iz Donje Srbije pre nego šta je došla pucnjava, a vi ste odgovorili da je pucnjava počela pet minuta pošto ste vi ušli u kuću sa vašom decom iz Donje Srbije?

SUDIJA MEJ: Rekao je da je to bila greška. Gospodine Morina, hajde da to napokon shvatimo tačno. Kojeg dana je došlo do pucnjave u selu?

SVEDOK MORINA: 26. marta.

SUDIJA MEJ: Znači, pucnjava je bila 26. marta. Gospodine Miloševiću, mislim da ćemo uštedeti vreme ako pređemo na događaj od 26, osim ukoliko nemate još pitanja o 25. martu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam. Pošto je jasno da se ovde stvari potpuno ne slažu pitanje je kada ste doveli vašu decu iz Donje Srbije u vašu kuću, 25. ili 26?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: 25. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je onda mogla da počne pucnjava posle pet minuta?

SUDIJA MEJ: On je već odgovorio na to pitanje. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Odgovorio je da je rekao neistinu.

SUDIJA MEJ: Vi kad za to dođe vreme možete o tome izneti svoj komentar, a sada idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da je 25, dakle dan kada kažete da je deo Pirana zapaljen, da li ste čuli da je 25. NATO pogodio benzinsku pumpu „Fatani“ u selu Pirane?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate benzinsku pumpu „Fatani“ u Pirane?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 25. marta NATO je pogodio kad je bombardovao benzinsku pumpu „Fatani“ koja je izazvala požar. O tome vam niko ništa nije rekao.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste maločas rekli da sve vreme dok ste bili u Landovici i u Srbici ništa niste čuli o bombardovanju NATO-a. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ništa nisam čuo o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I niste videli ni avione, ni bombardovanje bilo kakvog terena u blizini vašeg sela sve vreme dok ste bili tamo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam ništa video. Otišao sam kući. Bio sam kod kuće i ništa nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi znate da je od 24. marta pa do kraja marta, u vreme dok ste vi bili tu, NATO bombardovao područje vašeg sela i Prizren i okolinu nekoliko puta dnevno? Da li znate za to ili ne znate?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Znam za to, ali nisam to lično video. Nisam to lično video i ne mogu ništa da kažem ako nisam sam to video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste čuli bombardovanje, pretpostavljam?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da vam iskreno kažem, nisam čuo, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli ni bombardovanje?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da se vratimo onda na 26.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dozvolite da nešto pojasnimo. Mislim da je u odgovoru na pitanje koje ste vi postavili on rekao da nije to lično video, bombardovanje, ali da je čuo o bombardovanju, ili za bombardovanje. Je li to tačno?

SVEDOK MORINA: Tačno tako.

SUDIJA ROBINSON: Od koga ste to čuli? Od koga ste čuli za bombardovanje?

SVEDOK MORINA: Nisam mogao zaključiti ko bombarduje, da li je NATO ili jugoslovenska strana, ali čuo sam bombardovanje ali ga nisam mogao lično videti.

SUDIJA ROBINSON: Da li vam je neko nešto rekao o bombardovanju?

SVEDOK MORINA: Ne.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je u Landovici bilo mirno toga dana kad su četiri vojnika ušla u selo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ste odjednom čuli pucjavu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Čuo sam pucjavu kada smo bili u kući, jeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su se nalazila ta četiri vojnika tada kada ste vi čuli pucjavu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bili su u centru sela. Sišli su sa planine i otišli su u centar sela. Nisam ih video ni žive ni mrtve, nisam ih video sopstvenim očima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u centru sela nalazi prodavnica?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ima jedna mala prodavnica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su vojnici išli u prodavnicu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne mogu lagati, ništa nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste razmišljali o tome, pošto o tome govorite.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne razumem šta hoćete da me pitate. Možete li postaviti pitanje, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da niste videli, ali govorite o događaju koji niste videli. Pretpostavljam da ste o tom događaju razmišljali kad o njemu govorite.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Video sam šta se desilo i ja vam govorim ono šta sam video. Video sam do kakve štete je došlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je, po vašem mišljenju, bio razlog da pripadnici UČK počnu da pucaju na ta četiri vojnika?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije bilo pripadnika UČK u našem selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je pucao na te vojnike?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Osobe koje su ubijene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je tada poginuo jedan civil tu u centru sela i da mu je ime Haim Gaši (Haim Gashi).

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad tvrdite da je taj civil pucao na te vojnike?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Rekao sam da ih nisam video ni žive ni mrtve, ali sam čuo da ih je on ubio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A oni su ubili njega?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da niko nije drugi pucao nego taj koji je poginuo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ponovo vam kažem, nisam to video sopstvenim očima. Ne volim da lažem. Ja to ne radim, a pošto nisam ništa lično ni video ni čuo, ja sam čuo da je on ubijen i to je sve šta sam ja čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da su ubijena tri vojnika od četvorice, i to ste čuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, i to sam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pucnjavu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli ni pucnjavu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pucnjavu nisam čuo. Jer kao što sam vam rekao, cela naša porodica je bila kod kuće, tad smo jeli i nismo ništa čuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je daleko vaša kuća od centra sela?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oko kilometar i po, ne mogu da budem precizan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa kilometar i po niste čuli pucnjavu u kući?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, može se čuti pucnjava, ali televizor je bio upaljen, tamo je bilo puno dece, bilo je puno ljudi kod naše kuće. Dakle, bilo je bučno tako da čak i da je ispaljeno iz topa ja to ne bih čuo, a kamoli puščanu pucnjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste kasnije saznali, da li ste kasnije saznali iz kojih je kuća otvorena vatra na vojnike?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mislite na one koji su ubijeni ili na druge vojnike?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na one koji su ubijeni.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Oni su ubijeni tamo u centru sela, rekao sam vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali odakle su, da li ste saznali iz kojih je kuća pucano na njih kad su ubijeni?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Kuća Tahira Beriše (Tahir Berisha), ali ja ne znam da li je to tačno da je pucano iz te kuće. Ja lično ništa nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je osim što je pucano iz kuće Beriša, da li ste čuli za još neku kuću iz koje je pucano?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Šta da vam kažem, mislim da vam govorim istinu. Mi smo tada jeli, ručali smo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Morina, ne morate da ponavljate ono što ste rekli. Ako znate za bilo koju drugu kuću iz koje je pucano ili ste čuli za bilo koju drugu kuću iz koje je pucano, recite nam to, ako to ne znate, ako niste čuli za to, recite da niste. Da li je to tačno? Niste čuli ni za kakvu drugu kuću?

SVEDOK MORINA: Ne. Nisam čuo ni za kakvu drugu kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste znali ime bar nekog ko je posedovao kuće u centru sela?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ima nekoliko kuća u centru sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pucnjava je dolazila samo iz kuće Beriša?

SUDIJA MEJ: On je to rekao. Koliko on zna i koliko je čuo to je to. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da u selu nije bilo članova UČK?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nije bilo. Čak i da jeste, oni bi rekli ljudima da odu. Mi nismo imali vojnika UČK u našem selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači da je ova grupa UČK došla u Landovicu iz nekog drugog sela. Iz kog je sela došla ta grupa u Landovicu?

SUDIJA MEJ: Ne, on je rekao da oni nisu imali vojnika UČK u selu. To je njegovo svedočenje. Ako vi to osporavate, gospodine Miloševiću, vi možete da izvedete sopstvene dokaze u vezi s tim, ali nema svrhe da raspravljate s njim i tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ga pitam da li zna odakle su oni došli u Landovicu i to je sasvim legitimno pitanje, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Nije, jer on je rekao da nije bilo vojnika. Ako vi želite da ukažete na pucnjavu vi to, naravno, možete, ali on je rekao da nije bilo pripadnika UČK u selu. Prema tome, nema svrhe da ga pitate odakle su oni došli jer ih nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, četiri vojnika koja dođu u selo u prodavnicu da kupe sok budu ubijena pucnjavom iz kuća tog sela ne od fantoma nego od pripadnika UČK. Ja pitam odakle su došli ti pripadnici UČK?

SUDIJA MEJ: Da, vi možete to da kažete kao što ste rekli, imaćete priliku u dogledno vreme da izvedete dokaze u vezi s tim, ali nema svrhe da pitate ovog svedoka odakle su došli kada on kaže da nije bilo nijednog pripadnika UČK. Osim ako nemate neko drugo pitanje u vezi s tim, ja predlažem da pređemo na drugu temu. Vi možete da ga pitate, ako želite, izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli, pošto kažete da ništa niste videli, da li ste čuli da su, kad su ubili trojicu vojnika, prišli i ispalili rafal u jednog koji je još davao znake života? Da li ste čuli za taj događaj?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da vam iskreno kažem ništa nisam čuo, a uveče je moja porodica otišla iz kuće i otišla iz planine. Da sam bilo šta čuo, otišao bih sa drugima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da su, pošto su ubili te vojnike, prekrili jednog albanskom zastavom? Da li ste čuli za taj događaj?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, iskreno da vam kažem, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je dugo trajala borba između vojske i UČK dok vojska nije ušla u selo?

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, uz puno poštovanje...

SUDIJA MEJ: To je potpuno ista stvar, on je negirao da je UČK bila tamo. Vi možete da mu kažete da nije u pravu kad to kaže, ali ne možemo ići dalje u ispitivanju u vezi s tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok je rekao da nije bilo teško granatiranje, to je činjenica jedna koju je rekao, a druga činjenica koju ste rekli jeste da je trajalo od 11 sati do 15 sati. Znači, od 11 do 3 sata popodne. Da li to znači da je vojska gađala objekte iz koje se na nju pucalo ili znači nešto drugo? Puna četiri sata.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vojska je gađala objekte iz koje se na nju pucalo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije mi jasno.

SUDIJA KVN: Gospodine Miloševiću, samo trenutak. Gospodine Morina, upravo sam pročitao vašu izjavu koju nam je dostavilo Tužilaštvo. Da li ste vi rekli Tužilaštvu da su vojnike ubili pripadnici UČK i kasnije promenili svoju izjavu? Da li je to tačno?

SVEDOK MORINA: Ne, nikada nisam rekao da su tamo bili pripadnici UČK. Ne mogu vam reći ko ih je ubio, jer nisam to video.

SUDIJA KVN: Gospodine Rajnefeld, možete li to pojasniti?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, kao šta sam naznačio u onom rezimeu, u njegovoj prvobitnoj izjavi postoji napomena da su vojnici ubijeni, odnosno da su pripadnici UČK ubili te vojnike, a prilikom razgovora pre njegovog svedočenja, on je rekao da to nije tačno, da je to greška u njegovoj izjavi i zbog toga sam ja to odmah rekao pre nego šta je on počeo da svedoči, nisam to krio ni od prijatelja Suda, ni od optuženog, ni od Veća. Rekao sam da u toj prethodnoj izjavi on kaže da su pripadnici OVK ili UČK ubili tu trojicu vojnika. I u toj istoj izjavi on kaže da u selu nije bilo pripadnika UČK ili OVK. Jedino šta ja mogu da zaključim jeste da je došlo do greške u izjavi, jer vrlo dosledno on kasnije u toj izjavi kaže da u

selu nije bilo pripadnika UČK, odnosno OVK i da bih bio fer prema svima, ja sam jasno rekao pre njegovog svedočenja da se to nalazi u njegovoj izjavi.

SUDIJA KVON: To je prilično jasno. Hvala vam.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da li ja mogu da pokrenem jedno pitanje, jer bi moglo pomoći sudiji Kvonu? U izjavi je rečeno da selo nije bilo utočište za pripadnike OVK. Ja samo želim da to bude jasno u slučaju da se Tužilaštvo kasnije na bilo koji način bude bavilo ovim pitanjem.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Rajnefeld, mi prihvatamo objašnjenje koje ste vi dali i ono što su prijatelji Suda rekli. Vi ćete imati priliku da dodatno ispitujete svedoka i svedočenje o dokazu je ono šta nam daje svedok prilikom svedočenja.

TUŽILAC RAJNEFELD: Stvar je težine Suda, a zbog toga i pravednosti. Možda bi Veću pomoglo da ima celu izjavu svedoka, jer pošto je tu reč o procenjivanju vrednosti koja će se pridati njegovom svedočenju, mislim da bi dobro bilo da Veće ima celu izjavu.

SUDIJA MEJ: Mislim da je normalno da to bude prikazano.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. U tom slučaju, ja imam ovde kopiju te izjave, to je K0209157, to je identifikacioni broj i mislim da prijatelji Suda imaju kopiju te izjave jer je ona prethodno objavljena.

prevodilac: Gospodin Kej je rekao da se pripadnici OVK nisu krili u selu.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva P18, P19.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da li to sada postaje dokazni predmet? Postaje. Da, hvala vam.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću. Vi ste postavili pitanje u vezi sa granatiranjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odgovorio je svedok da je vojska gađala kuće iz kojih su na njih pucali, a ja imam sledeće pitanje. Da li ste ranije ulazili kada u kuću, preciziraću koju, preko potoka, 200 metara od prodavnice, u kojoj je bio štab UČK? Preko potoka 200 metara od prodavnice?

SUDIJA MEJ: Da li ste shvatili pitanje? Ono što vam je izneseno jeste da je OVK imao štab u selu i da se taj štab nalazio 200 metara od prodavnice i vama je postavljeno pitanje da li se slažete, da li potvrđujete da je tamo bio štab. Pa ćemo onda da idemo od toga dalje.

SVEDOK MORINA: Kakav štab, ne razumem.

SUDIJA MEJ: Mislim da nećemo napredovati sa ovim pitanjem. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pitao sam ga da li je ikada ulazio u tu kuću 200 metara od prodavnice preko potoka u kojoj je bio štab OVK, on mi nije dao odgovor na to pitanje.

SUDIJA MEJ: Ne, on nije shvatio pitanje i on negira da je tamo bio štab. Prema tome, pređimo na drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli, da li ste čuli možda, ako niste videli, šta je vojska našla u toj kući? Karte, municiju i šta još? Da li ste čuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam ništa čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate, pošto ste ovo morali čuti svojim ušima, da li se sećate da je od 25. do kraja mar-

ta šest puta NATO bombardovao područje na kome se nalazi vaše selo? Da li ste čuli to bombardovanje?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije bilo NATO bombardovanja u našem selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niti se videlo iz sela niti se čulo iz sela?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije bilo NATO bombardovanja u mom selu. Čuli smo na televiziji da je NATO pogodio školu u Landovicama, ali kada smo mi došli do škole škola nije uopšte bila pogođena. Dakle, to je bila pogrešna informacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I gde je onda bežalo stanovništvo iz vašeg sela i okolnih sela?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Išli su u različita sela pre nego što su otišli u Albaniju. Pola sela je otišlo u pravcu Srbije, a onda u Petrovo (Petrove) i Prizren. U Prizrenu su ostali mesec dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bežali preko prelaza Vrbnica (Vernice)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Ja ih nisam video u kom pravcu su išli, nisam ih ja pratio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ste prešli preko prelaza Vrbnica kad ste išli, to ste pomenuli, niste pomenuli prelaz, ali ste rekli „od Žura smo išli“.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, da, jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu je većina izbeglica tim prolazom izašla. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sada ne govorim o vašem selu nego govorim o tom bežanju izbeglica preko prelaza Vrbnica. Da li ste čuli da su preko prelaza išli i pojedini pripadnici UČK?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Rekao sam vam, ništa ne znam o UČK. To su sve bili civili koji su otišli u planinu i išli tim putem.

Ja ne znam, nisam ih lično video, samo sam čuo da su ljudi išli tom maršrutom.

SUDIJA MEJ: Sada je 11 sati, napravićemo pauzu na pola sata. Gospodine Morina, imajte na umu da ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju tokom ove pauze. Ustanite, molim.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na pitanje tužioca šta se dogodilo sa stanovništvom, odgovorili ste: „Ništa posebno, oni su jednostavno otišli.“ Da li je tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tužilac je insistirao da kažete koliko su posle početka granatiranja seljaci počeli da odlaze. Rekli ste da su otišli pre granatiranja. Da li je tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo pre pet ili šest minuta pre nego što je počelo granatiranje, ja i moja porodica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na pitanje kad su ljudi otišli, počeli da odlaze i otišli odgovorili ste: „od 9.00 h do 10.00 h“, a prema vašem navodu granatiranje je počelo u 11 sati.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je onda 13 ubijeno u granatiranju ako su otišli do 10 sati, a granatiranje počelo u 11 sati?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bili su kod kuće kao šta sam i ja bio sa mojom porodicom, Ismet Gaši (Ismet Gashi) i mi nismo ništa videli. Ljudi su bili u kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ceo život proveli u Landovici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bio sam u Landovici od 26. do 30. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste živeli u Landovici pre toga mnogo godina?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, da. Celog života sam živio u Landovici osim kada sam išao na služenje vojnog roka, a to je trajalo dve godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam vas to i pitao. Dakle, proveli ste ceo život u Landovici, a rekli ste danas ovde pre podne da se ne sećate nijednog imena od 11 vaših sugrađana za koje tvrdite da su ubijeni?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nekih se sećam, rekao sam. Odraslih se sećam, ali dece, dece se ne sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali niste naveli nijednog osim Gašija?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mogu vam reći sledeće: Ismet Gaši, njegova majka Fatime, žena mog bratića je ubijena Zanja (Zania), zatim kćer mog bratića i dete od nekih godinu i po, dve godine staro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da su pored njih ubijeni jedan Rom i jedan Albanac. Dakle, uključujući i tog Roma i tog Albanca...

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste videli ko ih je ubio?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pešadija, pešadijske trupe su ih ubile, jer kad su spaljivali kuće, onda su takođe spalili i dva leša u kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li videli ko je njih ubio?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam. Mi smo leševe videli sledećeg dana. Avdi Gaši (Avdi Gashi), njega smo videli mrtvog u njegovoj sopstvenoj kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste zaključili, od čega su poginuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mislim da je to bilo zbog ubistva četiri vojnika. Policija i vojska je zato spalila selo i ubila te ljude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi to niste videli kako su oni poginuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste otišli iz sela oko 4 sata?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisam siguran šta mislite, kakva „četiri sata“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Četiri sata, na sat kad se gleda, 4 sata po podne, shvatio sam da ste tada otišli iz sela.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Otišli smo 30. marta oko 4.00 h, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odmah ste zatim rekli da je vojska ostala u selu do 7 sati.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako onda znate da je ostala do 7 sati ako ste vi otišli u 4 sata, ko vam je rekao da su ostali do 7?

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Mislim da, ako želimo da budemo pravični prema svedoku, valja reći da ja mislim da se prethodno pitanje i ovo pitanje međusobno poništavaju. Svedok govori o 30. martu, a optuženi ga sad pita o 26. martu. Želeo sam to samo razjasniti. Mislim da bi bilo pravično prema svedoku da se to objasni.

SUDIJA MEJ: Da, da. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da u Landovici nije bilo UČK, a sad vas pitam da li je neko od građana Landovice bio član UČK?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne znam. Ne znam ni za jednog da je bio pripadnik OVK. Možda ih je bilo, ali ja ne znam, oni to meni nisu rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako objašnjavate da je posle rata u Landovici srušen spomenik „Bore i Ramiza“. Da li je srušen?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste. A šta je napravljeno na mestu tog spomenika „Bore i Ramiza“?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mrtvi vojnici OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz Landovice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je mogao da se pravi spomenik mrtvim vojnicima OVK iz Landovice, ako ih nije bilo iz Landovice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: OVK, ne znam, mora da je to OVK napravila. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Rekli ste da je vojska 27. granatirala džamiju?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle ste se ispravili, rekli ste da nije granatirala nego da je podmetnuta mina?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Minaret je pao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako je bila mina podmetnuta pod džamiju, kako je mogao samo da padne minaret?

SUDIJA MEJ: Možete li odgovoriti na ovo pitanje ili ne. Ako ne možete, recite to.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, celi minaret je pao. Pao je na vrh džamije i uništio i krov džamije. Bio je to veoma debeo zid, debeo 40 santimetara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Rekli ste da vojska, kada se 27. marta vratila u selo nije nikome nanela štetu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas čuo. Upravo ste rekli kad se vratila nije nikome nanela štetu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, samo 26. i 27. marta. Ništa se nije dogodilo drugih dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda smo račistili bar te datume, da vojska kada se vratila nije nikome nanela štetu. Rekli ste da ste zatekli u Srbici 800 stanovnika iz Pirana i...

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bilo iz Landovice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Tri. Ja, moj brat i moja supruga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo vas troje iz Landovice?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I 800 iz Pirane?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ste rekli da ste svi zajedno otišli za Albaniju i da su tu bila dva-tri autobusa?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bilo je više od tri, nekih pet ili šest. Šest ili sedam, mislim. Ne mogu biti precizan. A brat je otišao za Prizren da gleda familiju, ja otišao za Albaniju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dva-tri autobusa ili šest ili sedam, kako su njih 800 s vama zajedno stali čak u šest ili sedam autobusa?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ali nisu svi bili ukrcani na autobuse.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da su te autobuse organizovali civili?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, po naređenjima vojske. Vojska im je zapretila. Rečeno im je da nas moraju oterati ili će oni biti odgovorni i onda su nam oni došli i rekli da moramo napustiti Srbicu zato jer će se inače i njima dogoditi nešto ružno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste posle toga videli konvoj dug 25 kilometara?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Od Landovice do granice. Automobili, traktori, prikolice, mnogo ljudi, Albanaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da su ih evakuisali, citiram vaše reči, evakuisali da ne bi došlo do štete zbog bombardovanja, da ne bi stradali zbog bombardovanja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne znam koja im je bila namera, ali znam da su svi napustili selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali objašnjenje koje ste dali da su evakuisani da ne bi došlo do štete zbog bombardovanja, to je vaše objašnjenje. Kako je to objašnjenje moguće ako nije bilo bombardovanja?

SUDIJA MEJ: To je komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste videli uz izbeglice koje ste gledali medicinske ekipe koje pomažu ranjenicima od bombardovanja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Neki su bili u Prizrenu, neki su otišli u Albaniju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste videli medicinske ekipe koje pomažu izbeglicama kada idu ti konvoji i uz konvoje?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa nisam video.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pre nego šta nastavite, vi ste ranije svedoku rekli da objašnjenje koje je on dao je bilo to da su oni bili evakuisani kako ne bi bilo štete od bombardovanja. Dakle, pretpostavljam, da bi bili sigurni od bombardovanja. Kada je svedok to rekao? Da li je to bilo prilikom glavnog ispitivanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa valjda u toku glavnog ispitivanja, jer samo je glavno ispitivanje prošlo.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kao danas pre podne, ali je svakako, i to sigurno imate na traci, dao takvo objašnjenje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodin Rajnefeld će možda želeti o tome kasnije govoriti. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznata aktivnost „Derviškog reda“ u Prizrenu, Đakovici (Gjakove) i Orahovcu (Rahovec)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nikad niste čuli za „Derviše“ u Prizrenu, Đakovici i Orahovcu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mislim da je to prazna priča. Ništa nisam video tako da ne mogu to prihvatiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za formiranje mudžahedinskih grupa u vezi sa aktivnostima „Derviškog reda“ u tom vašem kraju, u Prizrenu, na primer?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kog dana su izbegličke kolone krenule ka Vrbnici kod Žura?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nismo imali načina da dođemo do informacija. Videli smo konvoje kako prolaze putem 26, 27, 28. i 30. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, počev od 26?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, od trećeg dana bombardovanja pa nadalje?

SUDIJA ROBINSON: On to ne prihvata, on ne zna ništa o bombardovanju. Zato nemojte postavljati takvo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da prepoznajete Vojsku Jugoslavije jer ste i služili vojsku?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Da, zato jer sam služio vojni rok pre 40 godina. I moja četvorica sinova i oni su služili vojsku u jugoslovenskoj vojsci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate koliko ima nacionalnosti u Vojsci Jugoslavije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne znam, to se ne sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znate li da ima Mađara, Rumuna, Bugara, Slovaka? Da li znate za sve te nacionalnosti koje su takođe pripadnici vojske?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, zato jer je postojalo bratstvo i jedinstvo i nisu se razlikovali po nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sada u Vojsci Jugoslavije, 1998. i 1999. godine, da li znate da su sve te nacionalnosti koje sam ja, na primer nabrojao, Mađari, Rumuni, Bugari, Slovaci, Rusini i tako dalje, takođe bili u Vojsci Jugoslavije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, bilo ih je. Kad je izbio rat u Hrvatskoj, moj četvrti sin je tada služio vojni rok u Titogradu, ne sećam se, 1992. godine, to je bilo 1993. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja govorim o 1998. i 1999. godini. Jednostavno, imate predstavu o tome da postoje razne nacionalnosti u Vojsci Jugoslavije.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, znam, ali nikad me to nije zanimalo. Ja sam tek poljoprivrednik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas zato što me interesuje zašto vi tu vojsku zovete srpske snage?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Zato jer su ostali samo Srbija i Crna Gora i Vojvodina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa u Srbiji živi 27 različitih etničkih grupa.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, mislim da ste rekli šta ste želeli. Čuli smo. Ne morate odgovoriti na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo sam da ga pitam i ko mu je rekao da to zove srpske snage, ali pošto vi to ne dozvoljavate...

SUDIJA MEJ: Gospodine, da li vam je neko rekao da te snage zovete srpske snage?

SVEDOK MORINA: Pa tako smo ih zvali, „srpska vojska“, svako ih je zvao srpska vojska.

SUDIJA MEJ: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vinogradi Landovice pripadaju preduzeću „Kosovo vino“ iz Male Kruše (Krushe e Vogel)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Pa da. Neki pripadaju Kruši, a sada nemamo ništa, ništa nije ostalo od tih vinograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto ništa nije ostalo od tih vinograda?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Zato što nije bilo nikoga da radi u tim vinogradima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli te vinograde kada su bili bombardovani, te u Landovici?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, video sam ih pošto sam se vratio iz Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta mislite, zašto su vinogradi bili bombardovani?

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Dozvolite mu da odgovori.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Vojska je tamo bila raspoređena dve godine i verovatno su mislili da je vojska još uvek tamo i zbog toga su ih bombardovali.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li ćemo još dugo da ispituјemo ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se nadam ne baš još dugo. Evo proći ću, imam još jedan broj pitanja, ne mogu sad da vam kažem tačno evidenciju jer neposredno iza svedoka ga ja pitam. Da, i ja mislim da su bombardovali vinograde zato šta su bombardovali vojsku u vinogradima, u tome se slažemo. Dakle, na region Prizrena za vreme rata su izvršena 342 vazdušna napada, znači pet dnevno, vi tvrdite da nikad niste nijedan vazdušni napad videli...

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na to pitanje. Rekao je da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li ste bili u Prizrenu posle bombardovanja Prizrena?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne. Ja sam bio u Albaniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u bombardovanju Pri-zrena stradao neki vaš rođak ili neko koga vi poznajete ili neko iz Landovice? Da li znate za to?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne. Ne, niko za koga bih ja znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na onaj dan od koga ste počeli. Rekli ste da ste, pošto je vojska ušla u selo, vi sa vašom ženom otišli 500, 600 metara od kuće da vidite kako pale kuće. Da li je tako?

SUDIJA MEJ: Time smo se već bavili i mislim da ne možemo da vam dozvolimo da se ponovo na to vraćate. Da li ima nešto novo što biste hteli da pitate ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ovo je takođe pitanje, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Mislim da smo se time iscrpno već bavili. Ako nemate ništa drugo onda ćemo završiti sa ovim unakrsnim pitanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate bilo kakvo saznanje o tome koliko je ljudi ubijeno u Landovici, Pirini, Srbici, Suvoj Reci (Suhareke) od UČK za vreme ovih dejstava? Da li ste išta o tome čuli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ništa nisam čuo jer nisam političar i nije me interesovalo da pratim ta zanimanja. Ja sam bio zemljoradnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali između ta 72 čoveka koje je ubio UČK bilo je 19 Albanaca i jedan Rom. Je li vas ni to nije interesovalo?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, iskreno da vam kažem ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate. Da li ste išli putem između Srbije i Štimlja (Shtime)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Šta bih ja radio u Štimlju? Nisam imao potrebe da idem tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nikad niste išli putem između Srbice i Štimlja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Na koju Srbicu mislite, na Kosovsku Srbicu ili Prizrensku Srbicu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo na tu Srbicu u kojoj ste vi bili. Između Srbice i Štimlja da li znate na tom putu gde je Klečka (Klecke), gde je mesto Klečka na putu između Srbice i Štimlja?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nikad niste čuli za Klečku?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, niste čuli ni da je tamo napravljen masakr velikog broja Srba od strane UČK, baš u Klečki?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne znam. Ne znam ni gde je ta Klečka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je u selu Pirane, pošto Pirane pominjete stalno, to je selo o kome govorite, decembra 1998. ubijen policajac Albanac Imer Džafići (Imer Xhafiqi), radnik SUP-a Prizrena od strane UČK?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, poznavao sam ga. Ne znam ko je to uradio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je bio policajac.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nije bio policajac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radnik SUP-a Prizren.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: On nije bio policajac, on je radio u SUP-u.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, radio je u SUP-u. Da kažemo radnik SUP-a Prizren, Imer Džafići 1998. godine, decembra, ubili ga UČK. Da li ste znali za to?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Znam da je on nestao, čuo sam za to kada sam se vratio iz Albanije, ali ne znam gde je i ne želim da lažem ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se sećate kada je Nait Hasani (Nait Hasani) iz sela Randobrava (Randobrave) izvršio atentat na rektora Prištinskog univerziteta profesora Papovića?

SUDIJA MEJ: Udaljavamo se od svedočenja ovog svedoka. Treba da se vratimo na ono čime se bavio u glavnom svedočenju. Ukoliko ima stvari o kojima vi želite da izvedete dokaze, vi to možete uraditi u dogledno vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, svedok tvrdi da nikada ništa nije čuo o aktivnostima i zločinima UČK. Ja ga pitam o konkretnim zločinima koji su se dogodili u selima koje on pominje i sa kojima bi morao biti upoznat, pa i njegov odgovor da o tome ne zna ništa predstavlja odgovor.

SUDIJA MEJ: Ne možete pogrešno da tumačite svedočenje. Svedočenje o aktivnostima OVK se odnosi na 24. mart i on je rekao da OVK nije bio u selu u to vreme. Vi možete da mu postavljate pitanja, ali pokušajte da to obavimo brzo. Da li je bilo dokaza o aktivnostima OVK pre toga, tako bih ga ja pitao. Gospodine Morina, recite nam da li je bilo aktivnosti OVK u vašem selu pre perioda o kojem nam vi govorite, dakle, pre 24. marta?

SVEDOK MORINA: Ne, nije bilo, jer je vojska bila blizu sela, tako da OVK nije mogao doći. Vojska je bila raspoređena na manje od 100 metara od sela. Ja sam imao šestoricu sinova i ni jedan od njih nije bio pripadnik OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate kada je UČK ubila tri Albanca i to Zeina Turašija (Zein Turaushi), Zefera Zani-

rija (Zefer Zaniri) i Šefćeta (Sefcet) šumara, kao i Srbina Blagoja Jovanovića upravo u vašem susedstvu, takođe 1998. godine? Da li ste čuli za to kao što ste čuli za Imera Džafićija?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne. Ništa nisam čuo o tome, znao bih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Preskočiću ova pitanja koja se tiču neposrednih dejstava za koje je, po mom mišljenju, morao znati, ali ne želim da ih postavljam sad jer tvrdi da apsolutno ne zna ništa o delovanjima. Da li se bar sećate napada na stanice milicije i to četiri napada između 7. i 15. jula 1998. godine, svi ručnim bacačima? Da li se toga sećate? U julu 1998. četiri napada na stanice milicije u selima oko vas.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli ili da li se sećate da je jula 1999. putem od Prizrena do Brezovice UČK sve srpske kuće obeležio žutom bojom? To ste se tada vratili.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne sećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate li šta je posle bilo s njima?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, ne znam, ništa ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Očigledno ne znate ništa od onoga što vas ja pitam. Ja moram da vam kažem, gospodo, ja mislim da vi ovakve svedoke dovodite samo da biste me maltretirali.

SUDIJA MEJ: To je komentar. Ukoliko nemate neku novu temu kojom želite da se bavite... Samo trenutak, samo trenutak. Vi ćete moći da iznesete svoje komentare u adekvatnom trenutku, ali ovo nije taj trenutak. Moramo okončati ovo unakrsno ispitivanje. Svedok je rekao da ne zna ništa o tome. Gospodine Miloševiću, vi ćete imati priliku da izvodite svoje dokaze pred ovim Većem u dogledno vreme. Nema svrhe da pitate ovog svedoka o nečemu o čemu on ništa ne zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prema vašim propisima, gospodine Mej, dokaze za ono što se tvrdi i za šta mene ovde optužuju treba da izvodi Tužilaštvo, koliko ja razumem. Mada vidim da ovde treba neko ko nije kriv da dokazuje da nije kriv, a ne onaj ko tvrdi da je neko kriv da to dokaže. Ovo su lažni svedoci, gospodine Mej, i služe da se vade kockice iz mozaika rata u Jugoslaviji tako da, molim, imam još samo jedno pitanje. Ne date da ga drugo pitam.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Vi ste jasno rekli i moramo mi vama jasno da kažemo da ne dolazi u obzir da vi ili bilo koji drugi optuženi mora da dokazuje ovde svoju nevinost. Međutim, dužnost ovog veća je da obezbedi da suđenje bude ekspeditivno i da se vreme ne troši. Po našoj proceni, vi ste detaljno ispitivali ovog svedoka, postavljali ste mu mnogo pitanja, on je rekao više puta da ništa ne zna o tome. Nema svrhe da se sa tim nastavlja. Mi samo gubimo vreme i zbog toga treba da okončamo ovo unakrsno ispitivanje i mi bismo to učinili sa svakim drugim unakrsnim ispitivanjem ako procenimo da se vreme uzalud troši. Mi smo više puta rekli da ćete vi imati priliku da nama izvedete svoje dokaze koji će biti protivrečni ovome šta je ovaj svedok rekao. Ovim je zaključeno vaše unakrsno ispitivanje. Gospodine Rajnefeld, da li vi imate pitanja? Gospodine Tapuško-
viću, izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nekoliko bih stvari, ukoliko mogu, da razjasnim; biću vrlo kratak. Kako sam ja razumeo, vi toga dana 26. marta ne znate ko je pucao u vojnike i vi niste videli 26. marta pre 10 sati nijednog vojnika u selu. Je li to tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne, nisam video nijednog vojnika, nijednog vojnika UČK. Bilo je vojnika oko sela, ali ne znam kakva je bila njihova svrha.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li ste videli bilo kog vojnika Vojske Jugoslavije toga dana pre 10 sati.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisam ništa video, ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste 24. i 25. marta u vašem selu uopšte videli ima li Vojske Jugoslavije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dakle, da li sam u pravu ako mogu da kažem da se Vojska u vašem selu pojavila tek pošto je ono troje vojnika bilo ubijeno?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi ste takođe izjavili da je 27. marta u 12.30 vojska došla i, kako ste kazali, ovo citiram vaše reči, „vojnici su brzo odneli tela onih ljudi koji su stradali“?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste nam takođe potanko opisali šta se dogodilo 26. marta i ja vas na to ne bih vraćao. Međutim, 27. marta 1999. godine u 8 sati vi, vaš brat, Ruždi Gaši (Ruzhdi Gashi), takođe meštanim, otišli ste da vidite tela ljudi koji su stradali?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Onda ste tražili mlađi svet u selu „da nam pomognu da ih sahranimo, ali nikog nije bilo i morali smo da ih ostavimo gde su bila, pokrili smo ih čaršavima i ćebadima“. Je li tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da. Upravo tako.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Tek sutradan je stigla Vojska Jugoslavije?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: 27.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali nekoliko sati kasnije.

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Kasnije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi ste 3. aprila napustili selo sa ženom i bratom?

SUDIJA MEJ: 30. marta.

SVEDOK MORINA: 30. marta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zašto je u ovom iskazu koji se nalazi pred vama rekao 3. aprila?

SUDIJA MEJ: Možete mu to reći.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste ranije rekli da ste selo napustili 3. aprila. Da li je to tako?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Možda je to greška. Bio je to 30. mart.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Onda ste otišli u selo Srbica. Da li znate koliko je selo Srbica udaljeno od Nogavca (Nagafo) i Celine (Celine)?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Mislite od Celine do Nogavca?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne, od Celine i Nogavca, to su sela jedno pored drugog, do Srbice gde ste vi otišli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Nisu to sela blizu jedno drugog. Između njih ima 10, 15 kilometara. Prvo je Pirane, zatim Mala Kruša, Velika Kruša (Krusha e Madhe), zatim Nogavac i onda Celine. To je prilično daleko.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U noći 2. aprila, čuli ste dve eksplozije ili niste?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, u Srbici.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Čuli ste ih?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Da, čuo sam ih.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo dva pitanja koja želim da pojasnim i to vrlo brzo. Prvo, u transkriptu na stranici 13, redovi 20 do 25 pitanje gospodina Miloševića za ovog svedoka je bilo dakle „vojska je ciljala objekte iz kojih je pucano na njih“, je li to tačno? Svedok je na to dao odgovor i onda je došlo do rasprave između Veća i zastupnika i onda sledeće pitanje je bilo u stvari izjava optuženog za koju je potrebno nekakvo pojašnjenje. Dakle, moje pitanje je sledeće. Naime, gospodin Milošević je pitao „vojska je, dakle, gađala objekte iz kojih je pucano na njih, da li je to tačno“? Odgovor je bio „nije mi jasno“. Da li se sećate tog pitanja i možete li nam dati odgovor na to?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Možete li ponoviti pitanje?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada je bilo u toku unakrsno ispitivanje optuženog, optuženi vas je pitao „da li je vojska ciljala objekte iz kojih je pucano na njih, da li je to tačno?“. A vaš odgovor, koji je ušao u zapisnik, je bio „nije mi sasvim jasno“. Da li se sećate da vam je takvo pitanje postavljeno i da ste vi dali takav odgovor?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Vojska je izazvala probleme. Oni su pucali u kuće.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, sećate li se da je onda došlo do rasprave između Veća i gospodina Miloševića, rasprave u kojoj sam i ja učestvovao i onda je optuženi rekao nešto u smislu „da je i svedok odgovorio, on je rekao da je vojska pucala u kuće iz kojih je na njih pucano“. Da li ste vi rekli, odnosno da li ste hteli da kažete da je vojska pucala u kuće iz kojih je na njih pucano? Sugerisano je da ste vi to rekli. Da li ste vi to rekli?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Bilo je i drugih kuća, oni su tamo ubili nevine ljude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Drugo područje koje želim da pojasnimo jeste rezultat pitanja koje je postavio optuženi. Naime, na to je sudija Robinson hteo da pojasni i pitao je zašto su vama

lokalni Srbi rekli da napustite Srbicu. Dakle, pitanje je da li znate ko je izdao naređenje i zašto ste strpani u autobuse da napustite Srbicu?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Vojska je došla. Ja ih nisam video. Ja sam bio u kući. Rekli su Srbima „pokupite izbeglice i izvedite ih iz Srbije u naredna 24 sata ili ćemo vas sve pobiti” i oni su se organizovali, sami seljani Srbi su se organizovali. Rekli su nam, nama Albancima izbeglicama „napustite selo inače će nama naneti štetu”, tako da su oni organizovali autobuse, mi smo ušli u autobuse i otišli za Albaniju. Neki su otišli za Prizren, neki su tamo ostali, a ostali su produžili.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vam je ikada išta rečeno o bombardovanju u okviru tog objašnjenja zašto treba da idete?

SVEDOK MORINA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Ja nemam više pitanja u dodatnom ispitivanju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Morina, ovim je završeno vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Možete se povući.

SVEDOK MORINA: Hvala vam lepo.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC ROMANO: Tužilaštvo poziva Agrona Berišu (Agron Berisha).

SUDIJA KVON: Dok čekamo da svedok dođe, ja bih hteo da zamolim Tužilaštvo u pogledu sledećeg: reč je o nekim izjavama svedoka. Kao što je sudija Mej već rekao, mi smo jako zahvalni što ste se potrudili da nam unapred dostavite te izjave. Međutim, s obzirom na složenost ovog predmeta, ja bih hteo da zatražim od vas još nešto. Da li je moguće da dodate još jednu rečenicu u kojoj bi pisalo na koje konkretne činjenice i tačke optužnice, odno-

sno paragrafe u optužnici se odnose ove izjave, posebno kad nam dostavljate izjave svedoka o bazi zločina?

TUŽILAC ROMANO: Da li želite da to bude u rezimeu?

SUDIJA KVON: Da, u rezimeu.

TUŽILAC ROMANO: Samo trenutak. Mi ćemo pokušati to da uradimo.

(Savet Tužilaštva se savetuje)

TUŽILAC ROMANO: U redu. Mi ćemo pokušati to da uradimo.

SUDIJA KVON: Hvala lepo.

TUŽILAC ROMANO: Da li biste vi hteli da imate celu izjavu?

SUDIJA KVON: Ne, ne u rezimeu. Samo rečenica „Ovaj svedok se odnosi na paragraf 78, tačka optužnice 4“, nešto slično tome. Hvala vam.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, mi ćemo to učiniti, naravno sa onim sažecima koje tek treba da pripremimo, sledeći koje smo već pripremili to neće imati. Međutim, ja to mogu usmeno Sudu reći pre nego šta sledeći svedok dođe, ako vam to bude od pomoći. Mi to nismo, dakle, radili sa dosadašnjim sažecima, ali ću sigurno to pokušati učiniti ubuduće.

SUDIJA MEJ: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK BERIŠA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sestii.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, kako je vaše puno ime i prezime?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Zovem se Agron Beriša.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Rođeni ste u Suvoj Reci 10. oktobra 1963. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Rođen sam 10. oktobra 1963. u Suvoj Reci.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Oženjeni ste i imate troje dece?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta ste po nacionalnosti?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Albanac.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li prošli kroz neku vojnu obuku?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Odslužio sam vojni rok 1982. i 1983. godine u Vranju.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Diplomirali ste u Prištini 1998. godine na Medicinskom fakultetu. Od oktobra 1997. do juna 1998. godine bili ste u Beogradu. Da li je to tačno?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A od juna 1998. godine radite kao ginekolog u Suvoj Reci. Da li je to tačno?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, gde se nalazi Suva Reka?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Suva Reka je gradić od otprilike 15.000 do 20.000 stanovnika u sredini južnog dela Kosova, nedaleko od Prizrena. U okolini se nalazi otprilike pedesetak sela sa 60.000 stanovnika u tom regionu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kakav je bio nacionalni sastav Suve Reke pre marta 1999. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pre rata u Suvoj Reci živele su sledeće nacionalnosti: otprilike 95% Albanci, ostatak su većinom bili Srbi i bilo je nekoliko Crnogoraca i Roma.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, šta ste zatekli u Suvoj Reci kad ste se vratili u junu 1998. godine? Kakva je bila situacija?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Diplomirao sam krajem juna 1998. godine i odmah se vratio u Suvu Reku. Situacija u Suvoj Reci je bila prilično teška. Bilo je mnogo napetosti. Na ulicama Suve Reke bilo je malo ljudi, svi su se bojali. Većina prodavnica nije bila otvorena, odnosno ako bi se otvorile, otvorile bi se tek na nekoliko sati ujutro kada bi ljudi, i to uglavnom žene i deca izlazili iz kuća da obave kupovinu osnovnih namirnica.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Dozvolite mi da vas prekinem. Kad kažete da je situacija bila teška i napeta šta je tu situaciju, odnosno napetost prouzrokovalo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Mislim da je napetost došla kao rezultat straha koji su ljudi imali, straha pred policijom i vojskom, srpskom policijom i vojskom.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se sećate da ste u to vreme videli vojsku u gradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Na koju vojsku mislite?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Bilo koju vojsku?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, video sam vojnike jugoslovenske vojske koji su hodali okolo sa automatskim puškama.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam reći u kakvim su uniformama tada bili?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Vojnici koje sam ja video uglavnom su nosili vojne uniforme. Međutim, oni su, u zelenim uniformama, međutim, oni su uglavnom bili u vozilima, nisu hoda-

li. Obično bi se provezli u autobusima, vojnim vozilima, kamionima i drugim vrstama vozila.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim sudskog poslužitelja da svedoku pokaže dokazni predmet broj 18. Gospodine Beriša, molim vas da pogledate te fotografije i da nam kažete da li na njima vidite uniforme slične uniformama koje ste tada videli u vašem gradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da li mislite na policijske uniforme ili na vojne uniforme?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Idemo prvo sa vojnim uniformama.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Vojne uniforme, ne policijske uniforme?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Prvo armijske uniforme.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Mislim da to nije bilo prevedeno.

TUŽILAC ROMANO: Ja nisam ništa čula. Ja nemam prevodioca.

SUDIJA KVON: Armijske uniforme, a ne policijske uniforme. Na prvoj slici, jesu li to vojne uniforme?

SVEDOK BERIŠA: Pa vojne uniforme koje se vide na prvoj slici.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači pod brojem 1. Molim sudskog poslužitelja da stavi tu fotografiju na grafoskop. Fotografija broj 1. To je ta, to je fotografija o kojoj je govorio svedok. Rekli ste, takođe, da ste videli i policajce u to vreme. Možete li, molim vas, pogledati tu istu kolekciju fotografija i reći da li su oni nosili uniforme slične ovima?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Možete li ponoviti pitanje, molim vas.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pitanje je bilo sledeće. Rekli ste da ste videli vojsku i policiju u to vreme u vašem selu kada ste se vra-

tili 1998. godine i onda ste identifikovali fotografije gde je vojska. Sada vas molim da, ukoliko možete, identifikujete uniforme koje ste u to vreme videli na policajcima.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, nema ih. U stvari, mislim da je to fotografija broj 6.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. Molim sudskog poslužitelja da to stavi na grafoskop broj 6. Trebaće mi to još i kasnije. A sada molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 17, rekli ste da ste vojsku videli u vozilima, tenkovima i vozilima. Molim vas da sada pogledate ovu kolekciju fotografija i da nam kažete da li prepoznajete neka od vozila koja ste tada videli i ukoliko znate ime možete li ih, molim vas, imenovati?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, video sam vojna vozila na fotografiji broj 2, zatim broj 3.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li znate imena tih vozila?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Zatim broj 7, možda. Broj 3 je, to je oklopno transportno vozilo naoružano i to ne sa točkovima nego, ne znam kako vi to tačno zovete, nešto poput lanca.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kažite nam to ukoliko znate imena iz vašeg ranijeg vojnog iskustva. Ako ne znate, to nije problem.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa ne znam tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Vratimo se na vaše svedočenje. Dakle, možete li, molim vas, ponoviti šta je uzrokovalo tu situaciju straha i terora u vašem selu kad ste se vratili u junu 1998. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Mislim da je razlog zbog kojega se tada stanovništvo bojalo bilo policijsko nasilje vršeno nad albanskim stanovništvom od strane policije, srpske policije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li Sudu dati neke primere tog nasilja?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, mogu vam dati nekoliko primera. To nasilje je bilo zaista veoma brutalno. Onaj dan kada sam

se vratio iz Beograda, kada sam tamo diplomirao, dan posle toga bili smo zlostavljani hodajući niz ulicu. Vraćali smo se autobusom iz Štimlja, nekih 30 kilometara od Suve Reke i pre nego šta smo izašli iz Suve Reke zaustavljeni smo, nekih sedam, osam policajaca je zaustavilo naš autobus, svi smo morali izaći iz autobusa i svi su...

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Osim tog premlaćivanja koje se dogodilo vama, jeste li vi videli da se i neko drugi zlostavlja?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, da, sve nas, sve su nas pretukli. Tamo su bila dva mladića koja su se vraćala iz različitih područja, Srbi, ja ne znam tačno odakle su došli ali, dakle, tamo su obavljali neke svoje privatne poslove, to su bili mladići i nije bilo zaista nikakvog razloga uopšte da nas tuku. Proverili su nas i nisu ništa pronašli. Mi smo bili civili, putnici. Međutim, ipak su nas sve pretukli.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A u vašem gradu, da li se sećate incidenta koji se dogodio u vašem gradu da su policija ili vojnici zlostavljali stanovništvo u to vreme?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Bio je problem tada uopšte izaći na ulicu bilo u automobilu bilo peške. Sin mog ujaka Fatoni (Fatoni) je imao automobil, dobar automobil, „BMW“, policija ga je zaustavila u centru Suve Reke i rekli su mu: „Ti ne treba da voziš ovakvu vrstu automobila, to bismo mi trebali voziti.“ Međutim, automobil je bio u redu, sve je bilo u redu s njim, prošao je kroz carinu, bio je u dobrom stanju, a mladić je imao sve potrebne dokumente, vozačku dozvolu, registraciju, ali ipak su ga odveli u policijsku stanicu. Automobil su mu oduzeli na nekoliko dana. Pretukli su ga i poslali kući.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, da li je u to vreme bilo OVK u vašem gradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja nisam video niti jednog pripadnika OVK u Suvoj Reci ili u okolini.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi ili vaša porodica bili povezani sa OVK?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam opisati atmosferu koja je vladala među vašim komšijama? Da li su se oni osećali sigurni da izlaze u bilo koje vreme?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Rekao bih da ne, ne uopšte. Ljudi su retko odlazili u grad. Ja sam išao svakog dana, ali ujutro i imao sam problema i uvek sam razmišljao kako ću doći na posao. A kad sam bio na poslu, stalno sam se pitao kako ću se vratiti kući. Stvarno je postojalo mnogo napetosti.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se sećate da ste videli ili čuli neku pucnjavu u to vreme?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, bilo je pucnjave. To je bilo retko kada bih ja išao u grad u Suvu Reku, ali s vremena na vreme bilo je pucnjave. Kod moje kuće, moja kuća je blizu, tada bila blizu policijske stanice, ja sam tamo čuo pucnjavu i mislim da je ta pucnjava došla iz policijske stanice. Pucali su dva puta prema mojoj kući i kući Ahmeta Beriše. To se dogodilo u dva navrata uveče.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je neko od vaših suseda pogođen u toj pucnjavi?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ne tada. Ali kao šta mi je rekao jedan od mojih suseda, jedan od metaka prošao je jako blizu njega i na prozorima je bilo rupa od metaka, a drugi metak pogodio je zid. Mogli ste videti putanju metka i na temelju te putanje moglo se videti da je metak došao iz policijske stanice. Siguran sam da je jedan od policajaca samo pokušavao šta može učiniti, koliko daleko može pucati.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li vi videli ko je to pucao?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne. Nisam. To je bilo u kasno posle podne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se sećate da li je bilo ljudi koji su bili pogođeni dok su se nalazili u svojim kućama?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Oni nisu pucali na ljude, već sam rekao. Samo sam čuo pucnjavu i to pucnjavu usmerenu prema kućama mojih suseda, ali niko nije tada poginuo niti je ranjen. Pucnjava na svu sreću nije bila usmerena prema ljudima.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, da li se sećate da li ste tada u to vreme čuli bilo kakav govor ili propagandu usmerenu protiv kosovskih Albanaca? Dakle, pre marta 1999. godine.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Sećam se, ne znam tačno da li sam to pročitao ili čuo na televiziji.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kad je to bilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Čuo sam Vojislava Šešelja, predsednika Srpske radikalne stranke kako kaže: „Isteraćemo sve Albance preko Prokletija.“ Za vašu informaciju, časni Sude, Albanija se nalazi iza Prokletija. Onda sam čuo da se govorilo o nekom koridoru kojim bi Albanci trebali proći i to putem kojim bi trebali biti proterani. To je rekao tadašnji predsednik Makedonije Gligorov.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je to bilo na televiziji? Da li se sećate gde je to bilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne mogu biti precizan gde sam to čuo ili pročitao, nisam siguran.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, nakon Holbrukovog (Holbrooke) sporazuma, da li je KVM došla u Suvu Reku?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, nakon sporazuma. Nakon sporazuma između Holbruka i jugoslovenskih pregovarača, Verifikaciona misija došla je i u Suvu Reku. Oni su se smestili u kući mog komšije. Njihovo osoblje je bilo tamo. To je bio, ja mislim, njihov štab za područje Suve Reke. Njegovo ime bilo je Nedžad (Nexhat).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U redu, doći ćemo na to. Zasada bih samo želela da Sudu kažete da li se situacija popravila pošto je KVM došao u vaš grad?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa mogu reći da se nakon njihovog dolaska situacija radikalno promenila. Stvari su postale mirnije, opuštenije, ljudi su počeli izlaziti slobodnije iz svojih kuća i ulice su se počele vraćati u normalu. Većina radnji se otvorila i uopšteno govoreći život se nastavio na jedan opušteniji način.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta se dogodilo nakon povlačenja KVM-a?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, oni su ostali nekih šest ili sedam meseci, KVM, i onda su se iznenada povukli nekih nedelju dana pre nego šta su počeli vazdušni udari NATO-a protiv Jugoslavije. Nakon njihovog povlačenja, situacija je ponovo postala teška i to gora nego šta je bila pre nego šta su oni došli u leto 1998. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je vojna prisutnost tada povećana?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Te nedelje video sam srpsku vojsku i policiju kako patroliraju glavnim ulicama. Nisam znao kud su išli ili šta su radili tamo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: To su, znači, bile iste snage, i da li su oni nosili onda iste uniforme koje ste ranije opisali ili različite?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Iste uniforme.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li bili u Suvoj Reci 24. marta 1999. godine, kad je počelo bombardovanje NATO-pakta?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Sećam se vazdušnih udara NATO-a, da su ti vazdušni udari počeli 24. marta 1999. godine i to zbog teške situacije koja je tada vladala, dva dana pre tih napada nisam išao na posao. Napadi su počeli negde oko 20 sati toga dana. I mi, odnosno stanovništvo uopšteno govoreći, bili smo veoma uzbuđeni. Očekivali smo da će se nešto važno dogoditi.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kad kažete da ste bili uzbuđeni, zašto to kažete?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Zato jer, kao šta sam rekao, čuo sam iz Šešeljevih usta da je bio pripremljen plan, smišljen plan za nas i bojali smo se za naše živote jer bili smo civili zatvoreni u našim kućama.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Rekli ste da niste išli na posao dva dana ranije. Jeste li se tada bojali, da li ste zbog toga ostali kod kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, bojao sam se. I nisam mogao, već tri dana pre tog datuma kada bih se vraćao sa posla policija me je zaustavila četiri puta i sa mnom su veoma grubo postupali. Pretražili su me, bilo je dobro da znam srpski, inače bi to bio problem ako ne govorite srpski, bio je problem komunicirati sa njima.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, vratimo se natrag na dan kad je počelo bombardovanje NATO-a. Rekli ste da ste bili kod kuće. Da li se sećate da li je Suva Reka tada bila bombardovana?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Bio sam u Suvoj Reci do 27. marta 1999. godine i to do šest sati posle podne. Do tog momenta nisam čuo niti jednu bombu iz NATO-ovih aviona.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Vratimo se natrag na ono što ste rekli da ste bili uzbuđeni. Možete li nam objasniti šta ste tačno osećali, jeste li se bojali, jeste li bili sretni, radosni, možete li biti malo konkretniji kad kažete uzbuđeni?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa imao sam istovremeno i osećaj radosti i osećaj straha. Bili smo sretni jer smo se nadali da će nam bombe NATO-a doneti slobodu tako da i naši ljudi mogu slobodno disati. Mi smo videli da je sloboda Albanaca na Kosovu veoma blizu, ali istovremeno smo se bojali, bojali smo se da će srpska policija i vojska izvršiti odmazdu i da će se osvetiti nad nevinim civilima u njihovim kućama. Nažalost, sledećeg dana videli smo da se ovo drugo ostvarilo, dakle, naš strah.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude...

SUDIJA MEJ: Ovo je pogodno vreme da napravimo pauzu. Gospodine Beriša, sada idemo na pauzu za ručak. Molim vas da imate na umu da tokom te pauze i eventualnih drugih pauza u vašem svedočenju ne govorite, ne razgovarate ni sa kim o vašem svedočenju sve dok ono ne bude privedeno kraju. To se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Molim ustanite.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospođice Romano.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, pre pauze završili ste vaše svedočenje rekavši da ste sledećeg dana videli da su se strahovi obistinili. Sada ću vam zato postavljati pitanja o tome šta se dogodilo 25. marta odmah nakon početka bombardovanja NATO-a. Znači, toga ste dana bili kod kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim vašeg sudskog poslužitelja da svedoku pokaže fotografiju označenu brojem K399, to je fotografija broj 2. Molim sudskog poslužitelja da fotografiju stavi na grafoskop, a ja ću svedoka zamoliti da pogleda fotografiju i da Sudu kaže da li na njoj može videti svoju kuću?

sekretar: Izvinjavam se, ovaj će dokument nositi oznaku dokazni predmet Tužilaštva broj 20.

TUŽILAC ROMANO: Hvala.

SVEDOK BERIŠA: To je deo područja u kojem sam ja živio do 24. marta 1999. godine. Ovo tu je moja kuća, ovo ovde.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, ako imate tamo pri ruci crveni flomaster, molim vas da na fotografiji označite mesto gde se nalazi vaša kuća.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, u redu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ne možete ovo videti, onda molim vas nemojte koristiti crvenu nego crnu olovku. Gospodine Beriša, vi ste ujutru toga dana bili u svojoj kući. Šta ste čuli, odnosno videli toga dana?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Toga dana ujutro, rano ujutro me majka probudila u pet sati. Bila je veoma uplašena. Videla je veliku grupu policajaca kako idu od policijske stanice do sela Reštani (Restani) u našoj opštini.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim vas, gospodine Beriša, da ponovo na fotografiji pokažete gde su bili ti policajci.

SUDIJA MEJ: Oprostite, jeste li vi videli policajce ili je to bila vaša majka?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Bila je to moja majka, ona je videla policajce i to ranije, ja sam tada još spavao. Ona je meni došla uplašena, probudila me, a zatim sam ja video situaciju sa prozora, video sam sopstvenim očima veliki broj policajaca, nekih 70 policajaca koji su išli ovim putem i to odavde u ovom smeru.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, možete li nam reći jeste li tada videli kako su oni bili obučeni?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, sećam se. Toga dana vojnici, u stvari policija, radi se o policiji, ne o vojnicima, rekao sam vojnici, izvinjavam se. Dakle, bili su obučeni u policijske uniforme, maskirne uniforme. Svaki je na levoj strani imao belu traku, na levoj ruci.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 18. Molim vas da pogledate ove fotografije i da nam kažete možete li identifikovati uniformu koju ste tada videli.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Policajci su bili obučeni u uniformu koju vidimo na fotografiji broj 6.

TUŽILAC ROMANO: Za potrebe zapisnika molim da se konstatuje da je svedok pokazao broj 6.

SVEDOK BERIŠA: Nekoliko njih imalo je i šlemove na glavi, većina je imala kape.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A šlem je isti ovaj koji se vidi na slici na broju 6?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ne. Bili su to šlemovi od platna, ne od metala. Ostali su nosili policijske kape.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li videli da li su bili naoružani?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Svaki od njih nosio je automatsku pušku.

TUŽILAC ROMANO: Samo trenutak. Želela bih da se svedoku takođe pokaže i dokazni predmet K2767. To je papir na kojem stoji nekoliko fotografija različitih vrsta oružja.

SUDIJA MEJ: To ćete, nadam se, uskoro kad dođe vreme za to i dokazati.

TUŽILAC ROMANO: Da, na isti način kao šta smo napravili i sa oružjem.

SUDIJA MEJ: Molim višeg pravnog savetnika Veća da dođe.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 21.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. Gospodine Beriša, maločas ste spominjali oružje i to automatsku pušku. Možete li u ovoj kolekciji fotografija videti sličnu pušku?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. To vidim na fotografiji broj 1.

SUDIJA MEJ: Ovde imamo dve fotografije s brojem 1.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Mora da je to naša greška. Možemo li dobiti novi broj?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja govorim o broju 1 koji se nalazi na ovoj fotografiji koja je sada na ekranu.

TUŽILAC ROMANO: Možda bismo ovo trebali razjasniti. Možda bismo ovo trebali označiti kao broj 1 na listu broj 1, a onda imamo još i list broj 2, ili će možda biti previše zbunjujuće.

SUDIJA MEJ: A i B.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U redu. Onda će ovo biti fotografija A1.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, to je to.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U redu, idemo sada dalje sa svedočenjem. Rekli ste da ste videli te policajce. Možete li sada, za potrebe zapisnika, reći gde je bio taj put?

SUDIJA MEJ: Ali on je to već pokazao.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Želela bih dobiti opis, želela bih čuti da li on zna ime ulice ili tako nešto kako bi to što potpunije ušlo u zapisnik. U čemu je problem? Mislim da fotografija nije na grafoskopu.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Policajci su se toga jutra kretali odavde u ovom smeru koji sam sada pokazao palicom. Dakle, odavde prema ovamo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta su učinili posle toga?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Išli su, po svemu sudeći, spremni za akciju. Jedna manja grupa, njih četiri ili pet, okrenula se, vratila i otišla u kuću mojih bratića, u kuću Fatona Beriše (Faton Berisha) i Nedžada Beriše (Nexhad Berisha).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pokažite, molim vas, na toj istoj fotografiji gde su kuće Fatona i Nedžada Beriše.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Njihova kuća je ovde. To je ova velika kuća, tri sprata sa dva ulaza. Jedan ulaz preko puta moje

kuće, tamo je živio Faton, a na desnoj strani je živio Nedžad sa svojom porodicom.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, molim vas da opet crnom olovkom označite i ovu kuću o kojoj govorite.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ovo je bila njihova kuća.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, koliko ste vi bili udaljeni od te kuće, vaš prozor, koliko je taj prozor bio daleko od te kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa najviše deset metara.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta ste videli sa svog prozora?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Video sam grupu policajaca koji su otišli prema glavnom ulazu u Nedžadovu kuću. Neki policajci otišli su prema ulazu u Fatonov deo kuće. Video sam kako četvorica policajaca idu u jednom, a četvorica u drugom smeru.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li identifikovati neke od policajaca?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, nijednog nisam poznavao.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta su učinili pošto su došli do kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pokucali su na vrata i ušli u kuću, u hodnik.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kome pripada ta kuća, taj deo kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: To je bila, kao što sam rekao, kuća sa dva ulaza gde su živile dve porodice. U jednom delu je bio Faton Beriša sa svojom porodicom, a u drugom Nedžad Beriša i njegova porodica.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I na koja su vrata oni ušli?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa prema onome šta sam ja video, oni su ušli u Fatonovu kuću. Video sam drugu grupu kako

ide prema Nedžadovom ulazu, ali s mog prozora nisam mogao videti taj deo. Nisam video kad su pokucali i ušli tamo, zato jer se s mesta na kojem se nalazi moj prozor ne može videti.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta ste videli, šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Video sam da policajci tamo nisu mnogo ostali, možda deset minuta, posle toga su otišli, otišli su iz kuće.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li znate šta su oni radili u kući?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa ne mogu reći šta su radili unutra zato jer to nisam mogao videti. No, iz onog šta sam kasnije čuo u telefonskom razgovoru sa Šuretom (Shureta), Nedžadovom suprugom, dogodilo se sledeće. Policajci su pretukli Nedžada i od Šurete uzeli otprilike 3.000 maraka kako bi spasili njenog muža od smrti.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jesu li nešto odneli iz kuće, mislim na policajce?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Video sam policajce kako nose jedan mali televizor.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači, to ste mogli videti sa vašeg prozora?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, to je sve šta sam tada video.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li znate da li su oni odneli još nešto drugo iz kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nakon otprilike 20 minuta pred njihovom kućom zaustavio se beli automobil „niva“ i mogao sam videti kako se iz Nedžadove kuće iznose razni predmeti iz kućanstva, papiri, dokumenti. To je ono šta su međunarodni promatrači ostavili za sobom kad su otišli sa Kosova.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, jeste li tada mogli videti šta se dešavalo u drugim delovima grada, odnosno u blizini?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Za otprilike deset minuta čuo sam pucnjavu iz automatskog oružja kako dolazi iz predgrađa Suve Reke i tada sam video vatru i dim kako se diže iz kuća.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, da li znate ko je bio odgovoran za tu pljačku i pucnjavu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Siguran sam da se radilo o srpskoj policiji, oni su to učinili. Toga dana, kasnije posle podne, ta njihova akcija trajala je sve do četiri sata posle podne toga dana. Toga dana u tom delu sela ubijeno je oko 40 ljudi, a mnoge su kuće spaljene.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Moram vas zaustaviti jer ćemo kasnije doći na to. To je, znači, bilo 25. marta, a 26. marta, možete li Sudu reći gde ste bili 26. marta? Da li ste još uvek bili u kući?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Bio sam u kući zajedno s mojom porodicom. Naime, bilo je nemoguće napustiti kuću.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li toga dana čuli ili videli bilo šta?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa, sve negde do podneva nisam ništa ni video ni čuo, ništa važno što bi trebalo spomenuti ovde, a u 12 sati u podne odjednom su grupe od 30 do 40 policajaca opkolile kuću Fatona i Nedžada, to jest ovu kuću koju sam pokazao na fotografiji.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, molim vas da opet opišete policajce koje ste videli. Da li su imali iste ili različite uniforme?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Imali su iste uniforme, to jest plava maskirna uniforma sa belom trakom oko leve ruke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Izvolite nastaviti, šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Oni su opkolili tu veliku kuću koju sam spomenuo i kuću do nje gde su živeli Veselj Beriša (Vesel Beriša) i njegovi sinovi.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko je bilo ljudi u toj kući otprilike?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Bilo ih je otprilike 25. Svi su oni bili u drugoj kući, ne u ovoj velikoj kući o kojoj sam ranije govorio, nego u drugoj kući odmah do nje. Budući da su ljudi videli šta se dogodilo prethodnog dana, bojali su se boraviti u svojoj kući koja je bila blizu ulice, blizu puta, pa su otišli u kuću svog suseda, odnosno ujaka da tamo provedu noć i tamo su bili svi zajedno u podne 26. marta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta se dogodilo pošto su policajci opkolili tu kuću?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Video sam na ulazu Fatonove i Nedžadove kuće trojicu policajaca kako ulaze unutra.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li prepoznali bilo koga od njih?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Jednog od njih sam prepoznao. Policajac koji je ušao u Fatonovu kuću razvalio je glavna vrata i ušao unutra.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je to taj policajac kojeg ste vi prepoznali? Dakle, poznajete ga? Ko je on?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa znao sam ga jer je on bio Srbin iz Suve Reke koji je radio u jednoj organizaciji. On nije bio aktivni policajac, on se tada aktivirao. Znam ga zato jer smo istih godina i poznavao sam ga odmalena.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je to tada bilo uobičajeno da ljudi koji nisu bili policajci da su postali policajci?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li objasniti kako se to dogodilo? Ako znate.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa ljudi bi radili u raznim preduzećima i u toj situaciji njima bi dali policijske uniforme.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta su policajci uradili pošto su ušli u kuću, došli do kuće?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Dve grupe od tri policajaca ušle su na dva ulaza velike kuće i tada su počeli pucati unutra. Mogla se čuti sporadična vatra. Iza nekoliko sekundi, rekao bih, pojavili su se vatra i dim kroz prozore kuće. Druga grupa policajaca koja je otišla do ove druge Veseljove kuće, ta veća grupa policajaca koja je otišla do Veseljove kuće i video sam da je Veseljov stariji sin Sedat (Sedat) izašao na vrata i s njima počeo razgovarati.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, moram vas prekinuti samo na trenutak. Da li znate koliko je bilo sati kad ste to videli s prozora?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: To se dogodilo negde oko podneva. Vreme je bilo dobro i mogao sam jasno videti ono šta se dešavalo sa mog prozora.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Rekli ste da ste videli kuće kako gore. Da li znate šta se dogodilo? Kako su kuće počele goreti?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam, ne znam, ali pošto je policija ušla, nakon otprilike 30 sekundi do jedne minute kuću je zahvatio dim i plamen. Izgleda da je policija imala neko posebno oružje kako bi zapalila kuću. Ja to oružje nisam video i ne znam ništa o njemu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pošto je kuću zahvatio plamen, šta se sa onim ljudima koji su bili unutra dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: U prvoj kući nije bilo nikoga, kao šta sam već rekao, oni su svi bili u Veseljovoj kući. Sedat koji je otišao do vrata i razgovarao sa policijom, naime, policija je počela u jednom trenutku vikati na njega.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A jeste li vi mogli čuti šta su oni govorili?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Posle toga video sam članove nekoliko porodica koji su bili unutra, Nedžadovu, Fatonovu i Veseljovog sina, video sam da su izašli i to vrlo brzo, užurbano, nisu stigli ni da obuju cipele. Neki su imali, naime, cipele, a neki su bili bosonogi i trčali su iz kuće i to putem, izbili su na glavni put, a neki su protrčali između moje kuće i kuće Fatona i Nedžada.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, jesu li oni povredili jednog od tih ljudi?

SUDIJA MEJ: Molim vas, pitajte ga samo šta se dogodilo, nemojte mu postavljati sugestivna pitanja. Dakle, ljudi su počeli bežati. Šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Veseljov treći sin Bujar (Bujar) je zadnji istrčao, a policajci su pozvali starijeg sina Sedata. Rekli su mu: „Sedate, dođi ovamo.“ To sam mogao čuti iznutra, jer su se tad već prilično približili mojoj kući. U tom trenutku, pošto su se Bujar i Sedat pridružili njima, grupa od otprilike deset policajaca je otvorila vatru na Bujara i Sedata i to iz automatskog oružja. Policajci su ispraznili čitave šaržere u tela Bujara i Sedata.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi to videli, da li ste s prozora videli kako policajci pucaju u Sedata i Bujara?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja sam čitav prizor vrlo jasno sopstvenim očima video. Video sam kako Bujar i Sedat padaju i to neka dva do tri metra od stražnje strane kuće Nedžada i Fatona. Pucnji su se nastavili, a grupa od otprilike šest policajaca ušla je i u Veseljovu kuću koju su takođe zapalili. Pucnjava je dolazila sa svih strana. Pucalo se u dvorištu, u kućama i nakon nekog vremena, kratkog vremena, video sam policiju kako izlazi s prednje strane te velike kuće koju su opkolili, video sam ih kako vuku četiri tela. Tela sam identifikovao kao tela Nedžada, Have Beriša (Hava Berisha), Fatona i Fatonove majke Fatime. Ta su tela iznesena i stavljena do tela Bujara i Sedata. U tom trenutku ovu veliku kuću je u potpunosti zahvatio plamen, čak i njen krov. Dakle, krov i

grede, i grede su počele padati na tela tako da su ta tela izgorela. Izgledalo je da ti kriminalci čine nešto šta inače svakodnevno čine, što je njihov redovan posao, izgledali su obučeni za to i kao da su znali gde da ostave tela, na koji način, kako bi ista izgorela.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, rekli ste da je otprilike dvadesetak ili više ljudi bilo na tom mestu. Šta je bilo s drugima?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Drugi su pobjegli, i muškarci i žene, i to u smeru ovog trgovačkog centra. Te dve radnje, koje sada pokazujem na slici štapom, pre rata nisu bile tu, one su sagrađene kasnije, a ova fotografija, ja to znam jer živim u Suvoj Reci, snimljena je nakon rata. Ja sam prišao prozoru na prednjoj strani kuće i mogao sam videti ovo ovde. Tu sam, naime, video Nedžmedina (Nexhmetin), mlađeg sina Veseljovog koji je bio otprilike mojih godina, video sam da je teško ranjen, on je pucao, pokušavao je da hoda, uz pomoć jedne ruke, odnosno oslanjajući se na jednu ruku, a pomagala mu je njegova trudna žena Lirija (Lirie). Lirija je uspela da Nedžmedina odvuče onako ranjenog i da ga skloni iza prve radnje ovog trgovačkog centra. Od tog trenutka članovi porodice koju sam spomenuo nisu mogli nikoga videti, odnosno ja više ništa nisam mogao videti iz svoje kuće.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, ja znam da vi to više niste mogli videti iz svoje kuće, ali znate li možda šta se s tim ljudima dogodilo, s ljudima koji su otišli do trgovačkog centra?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pre nego odgovorim na vaše pitanje, hteo bih vam reći nešto šta sam video nekoliko trenutaka, nekoliko minuta pre no šta sam video kako ranjenog Nedžmedina odvlači njegova trudna žena Lirija. Policajci koji su bili na autobuskoj stanici, autobuskoj stanici Suve Reke koja se nalazi evo ovde, vidite i ogradu koja ide oko autobuske stanice, taj policajac je ovde prošao kroz ova vrata i pogled mu je bio uprt u zemlju. Ja pretpostavljam da je on sledio krvavi trag koji je za sobom ostavljalo ranjeno telo Nedžmedinovo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, vratila bih se na prethodno pitanje. Ja znam da to niste videli, ali ovo što sada govorite ste videli.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Iako niste videli ono što se dogodilo u trgovačkom centru, znate li možda šta se desilo s ostatkom te porodice?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Policija je pokazala na čitavu grupu nenaoružanih civila u kojoj je bilo žena, muškaraca, dece i u njoj, u toj grupi je bila i Lirija koja je bila trudna i oni su ih odveli do jedne picerije, odnosno kafića koji je pripadao porodici Šalja (Shala) iz Suve Reke i zatvorili su ih u piceriju. Osim članova moje porodice tamo su bili i članovi porodice Hajdina Beriše (Hajdin Berisha) i Avdija Beriše (Avdi Berisha) iz Suve Reke. Sve skupa je bilo između 40 do 50 ljudi.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je policija u jednom trenutku došla i u vašu kuću?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Na sreću, nije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde ste bili 27. marta?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Dozvolite mi da kažem nešto o sudbini ljudi u piceriji. Dozvolite mi samo jednu rečenicu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da, ali gospodine Beriša, vi to niste videli.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja ću vam ispričati ono što sam čuo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da, ali molim vas, samo u jednoj rečenici.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, u jednoj rečenici. Meni su to ispričali ljudi koji su videli i iskusili taj teror tamo. Naime, grupe od po nekoliko policajaca su nemilosrdno otvorile vatru iz automatskog oružja i bacali ručne bombe na te ljude. Svi su u toj piceriji poubijani. Posle toga su došli kamioni na

koje je ukrcano 50 do 60 tela koja su zatim odvezena u Prizren.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko vam je to rekao, gospodine Beriša?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Svedok koji se nalazio u piceriji, koji je na sreću preživeo, on mi je to ispričao. Ti svedoci su iskočili iz kamiona koji je putem za Prizren prevezio tela.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala, gospodine Beriša, vratimo se na 27. mart. Gde ste toga dana bili, 27. marta 1999. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: 27. marta 1999. godine bio sam kod kuće sa porodicom. Negde oko 6 sati naveče pred moju kuću su došla tri policajca. Udarili su nogom u ulazna vrata.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Recite nam kako su bili odeveni.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Policajci su nosili plave uniforme, maskirne uniforme. Međutim, nisu imali bele oznake na uniformi, na rukavima.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jesu li bili naoružani?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, bili su u grupama od po tri i išli su od kuće do kuće u celom komšiluku, palili su kuće, čim bi oni ušli u neku kuću otvorili bi vatru, a iz kuće bi se zatim video dim i plamen. Oni su došli do moje kuće sasvim sigurno da i nju zapale, bila je to grupa od tri policajca, počeli su udarati na vrata, a s prozora sam video šta nameravaju. Članovima svoje porodice rekao sam da ne kažu ništa, da ne govore ništa već da puste mene da im se obratim, da se pokušam s njima dogovoriti i da ih nekako smekšam. Ja sam im na srpskom rekao: „Molim vas, mi smo ovde unutra nenaoružani, civili, i ja ću vam sada otvoriti vrata.“ I zaista sam im i otvorio vrata.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li videli njihova lica?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jesu li oni možda nosili neke maske, jesu li imali pokrivena lica?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ne. Nijedan nije imao masku. Ja sam ih video. Neki od onih koji su išli okolo po drugim kućama imali su maske, ali oni koji su došli do moje kuće da je zapale nisu imali maske.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Jeste li prepoznali ijednog od policajaca?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ja nisam, ali moj brat je prepoznao jednog. U pitanju je bila jedna osoba muslimanske nacionalnosti, jedan od Goranaca iz Dragaša (Dragash), njegovo ime je Ramiz (Ramiz).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta se zatim dogodilo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Policija je ušla unutra u kuću. Iako je policajac koji je bio na pragu rekao „Ko je vlasnik ove kuće, neka klekne“, ali ja sam im rekao da oni uđu unutra i da razgovaraju s nama kao ljudskim bićima i izgleda da su se oni počeli ponašati nešto pristojnije. Ušli su unutra i počeli su razgovarati na ponešto normalniji način. Istina, i dalje su vikali, ali su razgovarali s nama. Prvo su razgovarali s mojim bratom, a pitali su ga, odnosno tražili su od njega novac. Naravno, bili smo uplašeni jer smo mislili da nas čeka ista sudbina kao i našu rodbinu. Moj brat je izvadio 1000 nemačkih maraka i to je dao tim policajcima. Međutim, oni s tim nisu bili zadovoljni i rekli su nam da odemo i u druge prostorije i donesemo im sav novac. I Bardulj (Bardhyl) me je pozvao i rekao: „Dođi, reci šta su policajci hteli.“ Ja sam odlučio da im ne damo novac, kao prvo zato jer nismo imali više novca i zato što sam mislio da će oni i ovako i onako učiniti ono što su naumili. Ja sam izašao i to sam im rekao. Izgleda da su oni to prihvatili i rekli su: „Sve ćemo vas ovaj put pustiti, zajedno s decom i ženama, ali ipak savetujemo vam da ne ostajete kod kuće, doći će druge grupe policajaca i pobiće vas. Naš je savet da automobilom odete za Prizren i Albaniju i to odmah.“ Mi smo tako i postupili pošto su nam ti policajci rekli, mi smo na brzinu ušli u auto i krenuli glavnim putem.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko je ljudi s vama otišlo?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja sam u auto potrpao sve članove moje porodice, bilo nas je 11.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde ste išli? Kuda ste otišli kada ste napustili kuću?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Krenuli smo za Prizren. Počeo sam da vozim vrlo brzo jer je u Suvoj Reci u to doba bilo puno policije i gotovo sve kuće, sve zgrade su bile u plamenu. Tada je počela padati sitna kiša i ja sam brzo krenuo prema centru Suve Reke i nastavio dalje prema Prizrenu. Do Prizrena smo došli bez nekih većih poteškoća za nekih 15, 20 minuta i stigavši u Prizren ja sam odmah otišao do kuće svoje tetke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko ste u njenoj kući ostali?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Četiri dana, dakle u kući moje tetke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A jeste li ponovo odlazili?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Četiri dana posle, ja sam doneo možda najozbiljniju odluku u svom životu. Odlučio sam otići sa Kosova. Ujutro, 1. aprila otišli smo za Albaniju.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Zašto ste odlučili otići, gospodine Beriša?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Odluku sam doneo iz nekoliko razloga. Naime, odlučili smo se otići u Albaniju jer je bilo u to doba vrlo opasno ostati na Kosovu i mene je mogla snaći ista sudbina kao i moje rođake. Takođe, govorilo se da i u Prizrenu policija obilazi kuće i koga zatekne tamo, a da nije iz Prizrena, deportuje ga na albansku granicu zajedno sa članovima porodice. Ja nisam hteo da se išta loše dogodi mojoj tetki i zato sam otišao u Albaniju. Postoji i treći razlog za odlazak u Albaniju, a to je bio strah, strah da će otkriti da sam ja bio očevidac onoga šta se dogodilo u Suvoj Reci. Dozvolite da samo još nešto kažem na trenutak. Jedan od razloga koji su me naveli da odem za Albaniju bila je činjenica da je u blizini autobuske stanice bila benzinska pumpa u Suvoj Reci.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Samo da pojašnjemo, vi sada govorite o Suvoj Reci, još uvek o nečemu šta se dogodilo u Suvoj Reci. Šta ste hteli dodati?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, da, vratio sam se na trenutak na Suvu Reku, samo da vam ispričam jedan detalj koji je povezan s mojom odlukom za odlazak u Albaniju. Naime, 26. marta benzinska stanica, na toj benzinskoj stanici je radio moj rođak Jašar Beriša (Jashar Berisha) koga su neki nepoznati ljudi odveli i on je nestao. Još uvek ne znam šta se s njim dogodilo, ali eto, meni su se ti događaji činili povezanim, ja mislim da je Jašar bio očevidac onoga što se dogodilo u piceriji koja je pripadala porodici Šalja. Kako bi uništili dokaze, nepoznati ljudi su ga odveli i ja sam se pribojavao da bi i mene mogla snaći ista sudbina pa sam odlučio otići za Albaniju. U Albaniju smo otišli...

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da, dakle, pošto ste napustili Prizren, kako ste došli do granice?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Bilo je to 1. aprila 1999. godine u jutarnjim satima, negde oko 9 sati, uputili smo se prema granici, nas 11 članova moje porodice. Dosta lako smo došli do sela Žur gde je bila velika kolona ljudi koji su čekali prelazak preko granice. Kolona je bila duga negde šest do sedam kilometara. Ljude su tog dana iz Prizrena prevozili autobusi do kraja kolone, do začelja kolone gde su onda ti ljudi iskrcavani u blizini tog sela, sela Žur, a kolona je prolazila kroz selo Opoja gde su se takođe u tom trenutku sprovodile deportacije Albanaca. Bilo je to poput golgote, zaista reke, reke ljudi koji su odlazili s Kosova.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znate li, gospodine Beriša, ko je nabavio autobuse?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam, ne znam, ali neko to jeste organizovao.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je bilo mnogo autobusa?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da. Puno. Autobusi „Kosovotransa“, zatim autobusi nekih privatnih preduzeća koji su ljude prevozili iz Prizrena i drugih gradova i iskrcavali ih u Žuru.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sećate li se ko je vozio te autobuse?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kada ste stigli na granicu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ja sam do granice uspeo doći negde u 4 ujutro 2. aprila. Na granici je bio jedan srpski policajac i on mi je naredio da prikupim lične karte, odnosno lična dokumenta, kako moje tako članova moje porodice, sva dokumenta koja smo imali, pasoš, ličnu kartu, vozačku dozvolu, dozvolu za vozilo, registarske tablice mog automobila. Ja sam uradio kako mi je on rekao. Ja sam sve to prikupio i predao mu ta dokumenta, a on ih je bacio u jednu veliku korpu koja je bila puna dokumenata koje sam spomenuo i koji su oduzeti od ljudi koji su prešli granicu pre mene.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Dakle, dokumenta su uzimali od svakog ko je prešao granicu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su ikada ta dokumenta vratili tim ljudima?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kad kažete srpski policajac, možete li nam reći da li je on nosio uniformu i kakva je uniforma to bila?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Na kojeg srpskog policajca mislite?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Na onog koji vam je rekao da prikupite dokumenta?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Radilo se samo o jednom srpskom policajcu, on je na sebi imao običnu plavu policijsku uniformu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ne maskirnu uniformu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sad bih svedoku pokazala dokazni predmet broj 18. Molim vas, pogledajte ove fotografije i recite nam da li ijednu od uniformi možete opisati kao sličnu uniformi koju je nosio onaj policajac na granici.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Samo da malo pobliže pogledam, molim vas. Uniforma je sličila ovoj na fotografiji 4. Naime, najsličnija je uniformi na fotografiji 4.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je taj policajac nosio iste oznake koje vidimo na ovoj fotografiji?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Imao je neku traku, ali ne mogu se setiti oznake.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko su godina imala vaša deca tada? Vi ste, naime, bili sa svojima, svojom porodicom.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Mom najstarijem sinu je sada deset godina, to se dogodilo pre tri, dakle imao je sedam godina, Aditi (Aditi) ima četiri godine, a najmlađe mi je dete bilo šest meseci staro, a deca mog brata su otprilike bila istih godina.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko vam je dugo trebalo da pređete granicu? Dakle, koliko dugo ste stajali u toj koloni?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Oko 18 sati. Od jutra 1. aprila pa do jutra 2. aprila kad sam prešao granicu u Albaniju.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Beriša, moje poslednje pitanje. Jeste li vi napustili vaš grad zato jer ste se bojali bombardovanja NATO-pakta?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, uopšte ne. Mi smo smatrali da je bombardovanje NATO-pakta nada koja može doneti slobodu Kosovu.

TUŽILAC ROMANO: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste studirali u Beogradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste sve vreme studirali u Beogradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste studirali pre?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Diplomirao sam na Medicinskom fakultetu u Prištini, a zatim sam otišao na specijalizaciju iz ginekologije u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste diplomirali na Medicinskom fakultetu u Prištini?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Diplomirao sam u Prištini 20. aprila, ispravka, 20. februara 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste otišli na specijalizaciju u Beograd?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: U Beogradu sam bio poslednjih devet meseci specijalizacije koja je trajala četiri godine, a prvi deo specijalizacije bio je u Prizrenu. Tamo sam bio od 1997. do 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači da ste u Prizrenu 1997. i 1998. godine radili kao lekar na specijalizaciji?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Radio sam u Prizrenu od 1995. do 1997. godine. Negde od 1994, 1995. do 1997. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste počeli specijalizaciju?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: 1994. ili 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u međuvremenu ste bili lekar na stažu otkad ste diplomirali pa do početka specijalizacije. Gde ste radili tada?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nisam shvatio pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste 1990. ili 1991. godine diplomirali u Prištini Medicinski fakultet.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Diplomirao sam na Medicinskom fakultetu u Prištini 20. februara 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I posle diplomiranja gde ste radili do početka specijalizacije kada ste počeli specijalizaciju u Prizrenu do 1994. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nakon diplome stažirao sam godinu dana u bolnici u Prizrenu. Zatim sam radio u Domu zdravlja u Mališevu (Malisheve). Tamo sam radio otprilike tri godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je sa vama kad ste studirali, dok ste diplomirali u Prištini bilo na fakultetu još mnogo drugih studenata Albanaca?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nisam shvatio ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Studirali ste u Prištini na Medicinskom fakultetu. Koliko ste imali kolega koji su zajedno s vama studirali medicinu u to vreme?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam tačan broj. Bilo ih je mnogo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su većinom bili Albanci?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi ili neki od vaših kolega imali neke probleme za vreme školovanja, za vreme studiranja zato šta ste bili Albanci?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam na kakvu vrstu problema mislite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa na bilo kakve probleme kojima bi mogli da pripišete da niste bili tretirani ravnopravno sa svima drugima na Univerzitetu u Prištini.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Imali smo problema i to materijalne prirode, jer mi Albanci mi smo došli iz siromašnijih krajeva Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za druge probleme, jer svi studenti imaju materijalne probleme.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, bilo nam je dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po ovome šta vi kažete, vi ste praktično odmah dobili posao u Prizrenu, a kasnije u Mališevi?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, nisam našao posao odmah u Prizrenu. Prvo sam u Prizrenu radio kao dobrovoljac, dobrovoljno, dakle volontirao sam. U to vreme bila je uobičajena stvar da stažista dobije 70% plate normalnog doktora opšte prakse na koju sam ja tada imao pravo. No, ja i još dva prijatelja iz Suve Reke smo bili prvi koji nisu dobili ni taj procenat plate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate, s obzirom da se radi o kolegama, da veliki broj svršenih studenata medicine širom Srbije na početku radi tako isto volonterski?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Znam to, ali moje srpske kolege sa kojima smo tada radili dobili su platu, a ja nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste počeli vi da dobijate platu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pošto sam završio stažiranje koje je trajalo otprilike godinu dana. Tada sam našao posao u domu zdravlja u Mališevu. Tamo sam počeo primati platu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stažiranje obično i traje godinu dana. Da li ste u Mališevu bili jedini lekar ili ih je bilo više?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Tamo je bilo nekoliko doktora u Mališevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svi su bili Albanci?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I svi ste zajedno uredno primali platu za svoj posao?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste se odlučili da idete na specijalizaciju, rekli ste da ste se opredelili da specijalizirate ginekologiju. Da li ste lako primljeni na specijalizaciju u bolnicu u Prizrenu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Relativno lako, rekao bih. Međutim, moram priznati da bi me tamo primili morao sam da i specijalizaciju nastavim kao volonter.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste dugo radili na specijalizaciji kao volonter?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Oko tri godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste prešli u Beograd?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da, onda sam prešao u Beograd.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, rekli ste da ste počeli specijalizaciju negde 1994. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, u Beograd ste otišli 1997. godine ili kasnije?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: U Beograd sam otišao 1997. godine u oktobru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I od 1997. godine u oktobru do?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Do juna 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste specijalizirali u Beogradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Na ginekološkoj klinici „Narodni front“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su vas tretirali tamo na klinici „Narodni front“?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Relativno dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi znate da je „Narodni front“ univerzitetska klinika? Da li je bilo sa vama još specijalizanata sa Kosova i Metohije?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nekoliko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su svi oni uspešno završili specijalizaciju?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ne svi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto nisu završili?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali na toj specijalizaciji u Beogradu mnogo kolega koji su bili Srbi ili neke druge nacionalnosti?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su se oni prema vama odnosili?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Relativno dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su se uprava klinike i vaši šefovi prema vama odnosili dobro?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Oni su se ponašali veoma dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste stanovali za vreme specijalizacije?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Živeo sam u jednom iznajmljenom stanu kojeg sam delio sa jednim kolegom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bilo u stambenoj zgradi nekoj gde ima mnogo stanova?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali dobre odnose sa svojim komšijama u toj zgradi i uopšte koje ste sretali?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ljudi o kojima vi govorite, moram reći da nisam poznavao nijednog od njih. Ja mislim da nisu ni oni mene poznavali jer nisam sa njima imao nikakve odnose. Nismo se međusobno predstavili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste uglavnom vreme provodili, znači, na specijalizaciji u bolnici u krugu kolega?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Nisam shvatio šta mislite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa živeli ste tamo, s nekim ste se družili. Da li ste se družili i sa drugim specijalizantima koji su bili Srbi ili neke druge nacionalnosti osim Albanaca koje pominjete?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su to bili dobri odnosi?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Odnosi su bili relativno dobri. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste za sve to vreme u Beogradu čuli da je neki Albanac imao neke probleme u Beogradu zato šta je Albanac?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa istinu govoreći, dokle god sam ja tamo bio, pošto sam morao biti u klinici, ostatak vremena provodio sam u stanu i tamo sam učio onaj predmet zbog čega sam tamo i došao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da ste proveli vreme u Beogradu do sredine 1998. godine, da li ste imali česte komunikacije sa svojim rodnim krajem, sa prijateljima iz rodnog kraja? Da li su vas posećivali, razmenjivali pisma, razgovarali o svakodnevnom životu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pa komunicirao bih sa svojom užom porodicom i to telefonom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u tom vremenu od početka 1998. godine, dakle, ili kraja 1997. pa do sredine 1998. godine kad ste završili specijalizaciju, da li ste, znači, u tom vremenu čuli nešto o UČK na Kosovu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa vam o tome nisu govorili vaši prijatelji i članovi vaše porodice?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste ništa o tome čuli na radiju, televiziji, novinama?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se ničeg takvog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, sve do sredine 1998. godine, vi ništa niste čuli o nekim napadima, ubistvima, otmicama i uopšte o UČK na Kosovu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ni o napadima na civile, ni o napadima na policiju, vojsku ili slično?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste tačno došli u Suvu Reku, kog datuma?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Pošto sam završio i diplomirao, a to je bilo 26. juna 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bar tada čuli kad ste došli u Suvu Reku da je 22. juna 1998. godine, na pet kilometara od Suve Reke u selu Trnje (Termje) ubijen policajac Albanac Iljaš Vranovci (Ilijash Vranovci)?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Čuo sam to da je Iljaš Vranovci odveden iz svoje kuće, pošto sam se vratio iz Beograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kidnapovan i ubijen.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Znam da je bio kidnapovan, samo to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A niste posle čuli da je ubijen?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta pretpostavljate da su bili motivi UČK da kidnapuje Iljaša Vranovcija?

SUDIJA MEJ: Ne, on ne može odgovoriti na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Posle dva meseca u Suvoj Reci, dakle kad ste bili tamo, 17. avgusta 1998. godine, ubijen je još jedan policajac, ovog puta Srbin Dragan Stojanović. Da li se toga sećate?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne sećate se, a bili ste tada u Suvoj Reci, u avgustu 1998. godine?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne sećam se. Ne sećam se da sam čuo bilo šta o tom incidentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je velika Suva Reka? Koliko ima stanovnika?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Suva Reka ima nekih 20.000 stanovnika, ako govorimo o centru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, o samom mestu Suva Reka.

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Dakle, sam grad Suva Reka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, relativno mali grad. Zato vas i pitam kako to da niste čuli kad se ubije policajac u tako malom gradu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne znam kako to da nisam čuo za to, ali činjenica je da nisam čuo ništa o ubistvu tog policajca kojeg spominjete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za sledeći događaj, za događaj kada je na putu Suva Reka – Mušutište (Mushtishte) ubijen Boban Vuksanović, predsednik Opštine i direktor Medicinskog centra i još tri lica s njim u automobilu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Čuo sam za to od drugih ljudi koji su bili izbeglice u Albaniji. Kad se taj događaj odigrao, ja sam sam bio u Albaniji, bio sam deportovan silom u Albaniju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste poznavali Bobana Vuksanovića?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vas je on primio na posao kad ste došli u Suvu Reku?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako se prema vama odnosio?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Relativno korektno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je bilo žao kad ste čuli da je ubijen?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakav je on bio čovek po vašem mišljenju, dobar ili loš?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Veoma loš čovek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali se prema vama ponašao korektno, kažete?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Rekao sam relativno korektno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste poznavali još neko od lica, od ova tri lica koja su ubijena s njim zajedno u automobilu?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Ne. Ne znam koliko je ljudi poginulo. Čuo sam samo za Bobana, da je on ubijen i to negde blizu Sofije, ali ne znam pod kojim okolnostima je izgubio život, jer,

kao što sam rekao, tada sam bio izbeglica u Albaniji. Ja sam o tom ubistvu čuo samo od drugih izbeglica koji su prelazili s Kosova u Albaniju, iz moje opštine i ja sam onda od njih čuo o tom događaju. Ja ne znam okolnosti njegove smrti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da je odmah nakon njegovog ubistva, kada je vršen uviđaj, naime, kada je nadležni istražni sudija izašao na uviđaj, da je ubijen i istražni sudija Janićijević za vreme uviđaja?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Časni Sude, optuženi mi postavlja pitanja o stvarima koje su se dogodile kad sam bio u Albaniji. Ja, naravno, o tome ne mogu govoriti.

SUDIJA MEJ: Da. Svedok nam ne može biti od pomoći u vezi sa time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da su pitanja bitna pošto inače svedok govori o stvarima koje nije video nego čuo, pa je logično da pitam da li je čuo i za ovakva svirepa ubistva upravnika Doma zdravlja, predsednika Opštine, i tako dalje, jer smatram da je to moje pravo.

SUDIJA MEJ: On je o tome već govorio. Možemo li sada ići dalje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste čuli i da li ste obavesteni o velikom broju žrtava prilikom bombardovanja konvoja albanskih izbeglica u blizini Prizrena 14. aprila?

SVEDOK BERIŠA – ODGOVOR: Čuo sam za taj događaj. No, kad se on odigrao, ja sam bio izbeglica u Albaniji. Mogu vam reći samo o onome što sam video na televiziji. Mislim da vam neće biti od pomoći ništa što vam ja mogu reći o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam zato šta ste, između ostalog, rekli da ste bombardovanje NATO-a smatrali dobrodošlim...

SUDIJA MEJ: Radi se o komentaru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Pokažite ove fotografije, molim vas.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, šta je na tim fotografijama?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na tim fotografijama su žrtve ovog događaja za koji svedok kaže da je samo čuo.

SUDIJA MEJ: On nam ne može biti od pomoći u vezi s tim. Vi nam možete pokazati te fotografije kad dođe za to vreme i o tome možete izvoditi dokaze, ali ovaj nam svedok ne može biti od pomoći, on je tada bio u Albaniji, on ništa korisno ne može reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj svedok može dati i faktički sud, ali i vrednosni sud. Ja ovde ispitujem vrednosni sud svedoka koji tvrdi da su NATO agresija i bombardovanje bili dobrodošli i želim da vidi ovo i da ga pitam da li to smatra dobrodošlim ili ne.

SUDIJA MEJ: Ne, gospodine Miloševiću. Nećemo vam dozvoliti da ove fotografije pokažete svedoku. On se tada nalazio u Albaniji i on ništa korisno ne može reći o tome. Pravilan način da se te fotografije uvrste u spis, ukoliko to želite napraviti, jeste da o njima date dokaze. Mi vam nećemo dozvoliti da ih sada pokazujete ovom svedoku. Sada se rasprava prekida, jer je već prošlo 4 sata. Rasprava se nastavlja sutra ujutro. Gospodine Beriša, molim vas da imate na umu ono šta sam ranije rekao i da ni sa kime ne razgovarate o vašem svedočenju sve dok se ono ne završi. Molim vas da sutra budete ponovo ovde u 9 sati i 30 minuta, kako bismo vaše unakrsno ispitivanje priveli kraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li jedno tehničko razjašnjenje da vam dam, nema veze sa ispitivanjem svedoka. Da li mogu da imam jedno tehničko razjašnjenje koje nema veze sa ispitivanjem svedoka?

SUDIJA MEJ: Da, ali kratko, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo kratko. Odnosi se na posetu moje porodice. Meni je gospodin Kristijan Rode (Christian Rodes) objasnio da činjenicu da mi nije omogućena poseta kad mi je bila zakazana, te se kompenzuje time što bih imao odobrenje za posetu od 7. marta posle podne, rekavši mi da će Sud zasedati 7. marta do 1 h, dakle, imao bih 7. marta, četvrtak po podne, a onda mi je rekao da bih imao onda petak, subotu i nedelju, mada kao šta znate, nedelja je skraćena. Da li ja mogu da računam s tom posetom ili ne?

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo to, videćemo da li se raspored sudebnja može promeniti ili ne i onda ćemo vas o tome obavestiti. Razmotrićemo to noćas. Rasprava se prekida. Molim ustanite.

Sednica završena u 16.07 h. Nastaviće se 26. februara 2002. godine u 9.30 h.

Fond za humanitarno pravo